HAKUNILAN KESKUSTAN KAAVARUNKO 091600

kaupunginvaltuusto 11.12.2017

Vantaa Hakunila

ARKKITEHDIT ANTTILA & RUSANEN OY

RAMBØLL

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto 3

2. Lähtökohtia kaavarungolle 4
   - 2.1 Suunnittelualueen yleiskuvaus 4
   - 2.2 Kaupunkikuva ja maankäyttö 5
   - 2.3 Maisema ja viherverkosto 7
   - 2.4 Palvelut 8
   - 2.5 Liikenne 9
     - *2.5.1 Ajoneuvoliikenne 9*
     - *2.5.2 Joukkoliikenne 9*
     - *2.5.3 Kävely ja pyöräily 9*
   - 2.6 Suunnittelutilanne 10
     - *2.6.1 Kaavat 10*
     - *2.6.2 Kaupungin maanomistus 10*
     - *2.6.2 Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja hankkeet 10*

3. Visio eli kuinka idän kätketty helmi löydetään 11

4. Tarkastellut vaihtoehdot 12
   - 4.1 VEA - Maltillinen kehittäminen 12
   - 4.2 VEB - Reipas uudistaminen 12
   - 4.3 Vaihtoehtojen vertailu 13

5. Suunnitelma 14
   - 5.1 Johtopäätösmalli 14
   - 5.2 Kaavarungon kuvaus 15
     - *5.2.1 Maankäyttö 15*
     - *5.2.2 Alue ja yhdyskuntarakenne 17*
     - *5.2.3 Asuminen, palvelut ja työpaikat 17*
     - *5.2.4 Liikenne 18*
     - *5.2.5 Viheralueet ja julkiset tilat 20*
     - *5.2.6 Kaupunkikuva 20*
     - *5.2.7 Mitoitus 22*
     - *5.2.8 Taide 23*
   - 5.3 Kaavarungon ydinalue 24
     - *5.3.1 Liikekeskusta - Varikko 24*
     - *5.3.2 Ostoskeskuksen kortteli 25*

6. Kaavarungon vaikutukset 27

7. Prosessi ja asukasyhteistyö 28
   - 7.1 Prosessin kulku ja asukasyhteistyö 28
   - 7.2 Nettikysely 28
   - 7.3 Ideaillat 28

Liitteet 29

Ohjausryhmä (Vantaan kaupunki):

- Tarja Laine, kaupunkisuunnittelujohtaja, puheenjohtaja
- Leea Markkula-Heilamo, yrityspalvelujohtaja
- Vesa Karisalo, aluearkkitehti, Itä-Vantaa
- Henry Westlin, kaupungininsinööri
- Arja Lukin, projektijohtaja
- Jari Jokivuo, asemakaavasuunnittelija, Itä-Vantaa, sihteeri

Työryhmä (Vantaan kaupunki):

- Vesa Karisalo, aluearkkitehti, Itä-Vantaa
- Jari Jokivuo, asemakaavasuunnittelija, Itä-Vantaa
- Laura Muukka, maisema-arkkitehti
- Joni Heikkola, yleiskaavasuunnittelija
- Susanna Koponen, liikenteen alueinsinööri
- Antti Auvinen, suunnitteluinsinööri, vesihuollon yleissuunnittelu
- Sinikka Rantalainen, ympäristösuunnittelija
- Taina Andersson, maankäyttöinsinööri
- Pia Tasanko, vuorovaikutusasiantuntija
- Ritva-Leena Kujala, viestintäsuunnittelija
- Markku Tiusanen, kalastusteknikko, purojen kunnostus
- Anne Kaarna-Suomi, julkisen taiteen kuraattori

Lisäksi:

- Noora Koskivaara, asemakaavasuunnittelija, Itä-Vantaa
- Anna-Karin Kyrönviita, kaavoitusinsinööri
- Merja Hokkanen, suunnitteluavustaja, Itä-Vantaa
- Heikki Virkkunen, projektinjohtaja
- Ritva-Leena Kujala, viestintäsuunnittelija
- Kari Tervo, graafikko
- Hakunilan aktiiviset asukkaat

Konsultti:

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy

- Mikko Rusanen, arkkitehti, projektipäällikkö
- Leena Holmila, arkkitehti, projektiarkkitehti
- Noora Lahdenperä, arkkitehti, projektiarkkitehti
- Siiri Murtola, arkkitehtiylioppilas

Ramboll Finland Oy

- Jari Mäkynen, arkkitehti, maankäyttö
- Pasi Rajala, diplomi-insinööri, maankäyttö
- Marko Ahola, maisema-arkkitehti, maisema ja maankäyttö
- Johanna Jalonen, tekniikan tohtori, hulevedet
- Petri Saarelainen, insinööri, liikenne/ liikenne ja maankäyttö
- Mika Kallunki, insinööri, liikenne/ kadut ja pysäköinti
- Kimmo Koski, kauppa ja palvelut

1. JOHDANTO

Vantaan kaupunkistrategian ja maapoliittisten linjausten mukaan keskustojen elinvoimaisuutta parannetaan ja rakentamista suunnataan olemassa olevien rakennettujen alueiden täydennysrakentamiseen. Maapolitiikalla pyritään monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumiseen. Vantaan arkkitehtuuriohjelman mukaan keskuksia kehitetään omaleimaisina ja monipuolisina kaupunkiympäristöinä. Keskuksissa turvataan jatkuva ja monipuolinen asuntotuotanto, palveluiden saatavuus, joukkoliikenneyhteydet, hyvät pyöräily- ja kävelyreitit, laadukkaat julkiset ulkotilat sekä hyvät yhteydet laajemmille viheralueille.

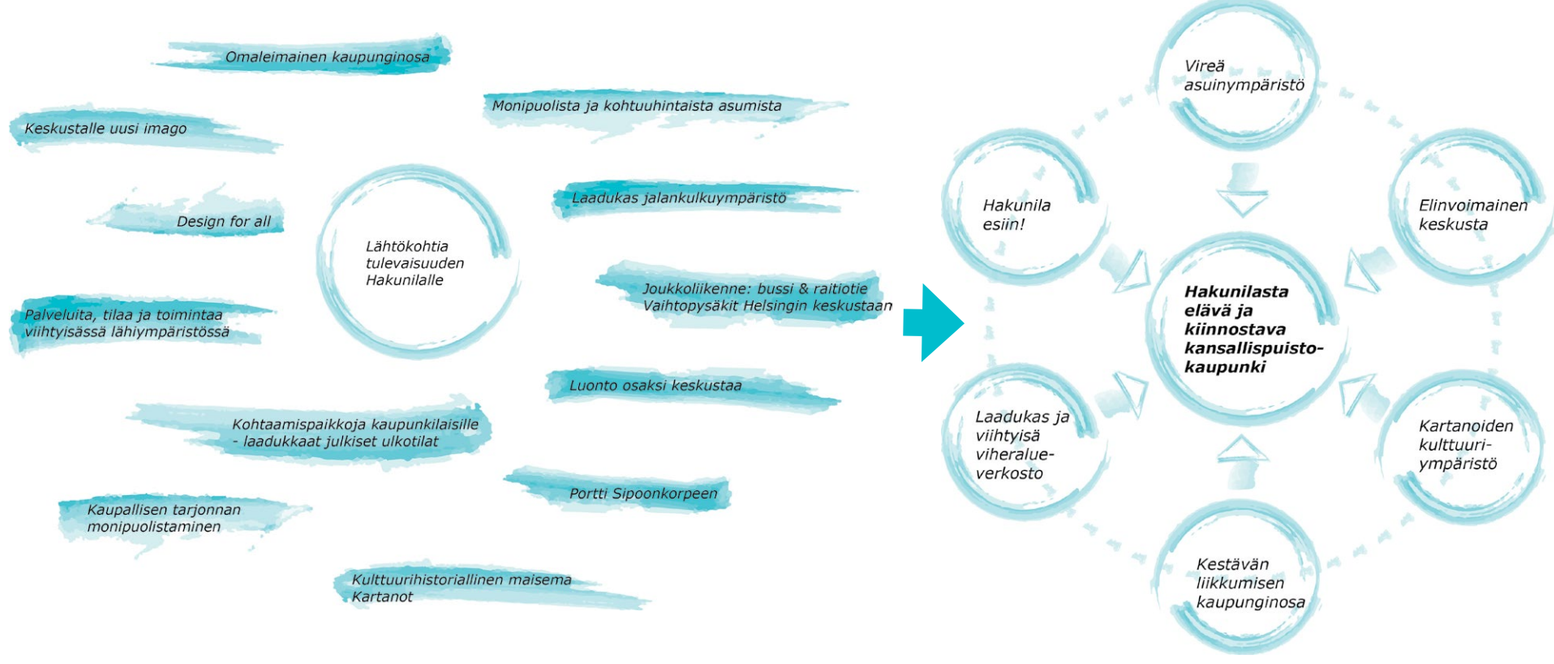
Kaavarunko on laadittu alueen yleis- ja asemakaavoituksen valmisteluaineistoksi. Kaavarungossa on esitetty maankäytön, liikenteen ja palvelujen kokonaisuuden yleispiirteinen tavoitetila. Suunnittelutyö, vuorovaikutus ja päätöksenteko on ohjelmoitu kaavoitusprosessin tavoin. Kaupunginhallitus hyväksyy Hakunilan kaavarungon. Kaavarunko on yleiskaavaa täsmentävä, asemakaavoitusta ja hankkeita ohjaava asiakirja. Voimassa oleva yleiskaava on Hakunilan osalta melko yleispiirteinen, eikä sellaisenaan ohjaa riittävästi asemakaavoitusta ja Hakunilan keskustan kehittämistä. Kaavarunko ohjaa alueen asemakaavoitusta määrittäen alueen kehityssuunnan ja osoittaen yleispiirteiset maankäytön ratkaisut. Kaavarungossa Hakunilan keskusta-alueen maankäyttötavoitteet on esitetty yleiskaavaa tarkemmin ja ne on päivitetty vastaamaan nykyisiä ajatuksia. Kaavarunko ohjaa tulevaa, mutta antaa myös joustoa sellaisille uusille ideoille, joita ei vielä tiedetä. Samalla kaavarunko toimii seuraavan yleiskaavan valmisteluaineistona. Kaavarunkotyön yhteydessä on laadittu Kyytitien järjestelyiden osalta liikenteen yleissuunnitelma. Toimintojen sijoittumisen tarkkuus on korttelitasoinen ja mitoitus suuntaan antava. Laaja keskusta-alue tulee uudistumaan vaiheittain. Yksittäisten hankkeiden edistymisen kannalta merkittävä tekijä on kiinteistöomistusolot sekä kaupungin ja omistajien tavoitteiden toisiinsa sovittaminen. Asukkaiden kuuleminen alueensa asiantuntijoina on tärkeä osa myöhempiä asemakaavatöitä.

Hakunila on idän kätketty helmi, joka odottaa löytämistään. Kaupunginosan asukasmäärä on noin 11 300. Hakunilan keskus palvelee laajaa Itä-Vantaan aluetta, mutta nykytilanteessa kaupallisten palvelujen tarjonta on liian vähäistä ja ostovoima karkaa merkittävissä määrin alueen ulkopuolelle. Keskustassa on paljon asuntoja suhteessa palvelujen ja työpaikkojen määrään ja potentiaalia olisi nykyistä merkittävästi suuremmalle kaupalliselle palvelutarjonnalle. Asuntorakentamisen lisäämisen edellytykset ovat hyvät entisen bussivarikon maa-alueen vapauduttua keskustarakenteen laajentumiseen. Myös liikekeskustaa voidaan merkittävästi tiivistää. Vaikka Hakunilassa on vain vähän työpaikkatarjontaa, sen vieressä on kaupungin suurin työpaikkakeskittymä, Vantaan Akseli. Erityinen Hakunilan vahvuus on käytännössä keskustassa kiinni oleva ”vihreä olohuone”, urheilupuisto ja Håkansbölen kartanonpuisto, josta on yhteydet Sipoonkorven kansallispuistoon. Hakunilan mahdollisuuksia toimia pääkaupunkiseudun merkittävänä ulkoilualueen porttina tulisi hyödyntää nykyistä enemmän. Hakunilalaiset luonnehtivat Hakunilaa yhteisölliseksi, luonnonläheiseksi, monikulttuuriseksi ja mainettaan paremmaksi alueeksi – potentiaalia on!

Kaavarunkotyössä muodostunut tavoitetila on ***Hakunilasta elävä ja kiinnostava kansallispuistokaupunki***, jota toteutetaan seuraavien teemojen kautta:

- **Hakunila esiin**
- **Vireä asuinympäristö**
- **Elinvoimainen keskusta**
- **Kestävän liikkumisen kaupunginosa**
- **Laadukas ja viihtyisä viheralueverkosto**

Tavoitteena on, että Hakunila on tulevaisuudessa vireä ja houkutteleva asuinympäristö eri-ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa oleville asukkaille. Keskustan kehityksellä on kaksi painopistettä: ostoskeskuksen ympäristön muutos sekä Kyytitien suuntainen keskustan laajentuminen bussivarikon alueelle. Kaavarunkosuunnitelmassa Hakunilan keskusta-alueelle sijoittuu noin **4 200** uutta asukasta, nykytilanteeseen nähden liki 40 % lisäys. Nykyisten asuinkorttelien täydennysrakentamispotentiaaliksi on tämän lisäksi karkeasti arvioitu noin 2 000 asukasta. Palvelujen osalta tavoitteena on omavaraisuuden huomattava nostaminen. Asukasmäärän lisäyksessä ei ole huomioitu suunnittelualueen ulkopuoliselle tarkastelualueelle mahdollisesti rakennettavia uusia asuinrakennuksia. Palveluiden riittävyyden varmistamiseksi ne tulee kuitenkin huomioida palvelumitoituksessa.

2. LÄHTÖKOHTIA KAAVARUNGOLLE

2.1 Suunnittelualueen yleiskuvaus

Hakunilan kaavarunkoalue sijaitsee Itä-Vantaalla valtakunnallisten pääväylien Kehä III:n ja Lahdenväylän kainalossa. Aivan Hakunilan tuntumassa Lahdenväylän länsipuolella sijaitsee Porttipuiston kaupallinen alue ja Vantaan Akselin työpaikkakeskittymä. Idässä Hakunila avautuu Sotungin kulttuurimaisemaan ja laajat ulkoilualueet sekä Sipoonkorven kansallispuisto ovat kiven heiton päässä.

Kaavarungon tarkastelualue (n. 300 ha) ulottuu Porttipuistosta Ojangon ulkoilualueelle, etelässä tarkastelualuetta rajaa Kehä III ja pohjoisessa alue käsittää Vaunukallion sekä Kaskelan alueet. Varsinainen suunnittelualue (n. 100 ha) käsittää pääosan Hakunilan keskustasta sekä Lahdentien länsipuolelta poistuvan bussivarikon alueen. Asukkaita Hakunilassa on n. 11 300 (vuonna 2016), vieraskielisen väestön osuus väkiluvusta on n. 25 %. Kasvuennusteen mukaan Hakunila kasvaa vuoteen 2030 mennessä 4 200 asukkaalla.

Liikekeskustan alue

Hakunilan ostoskeskus sijaitsee Kyytitien ja Hakunilantien risteyksessä, valtaosa alueen kaupallisista palveluista ja osa julkisista palveluista sijaitsee täällä. Ostoskeskuksen kupeessa sen eteläpuolella sijaitsevat kirkko, seurakuntakeskus ja kirjasto.

Hakunilantien varsi

Kyytitien ja Kehä III välillä Hakunilantien molemmin puolin on 1970-luvulla aluerakennuskohteena toteutettu elementtikerrostaloalue. Selännealueelle sijoittuva yhtenäinen kokonaisuus määrittää pitkälti koko Hakunilan luonnetta. Alueella on pääosin asumista, eteläosassa sijaitsee koulukeskus, päiväkoteja sekä joitakin kaupallisia palveluita.

Kyytitien pohjoispuoli

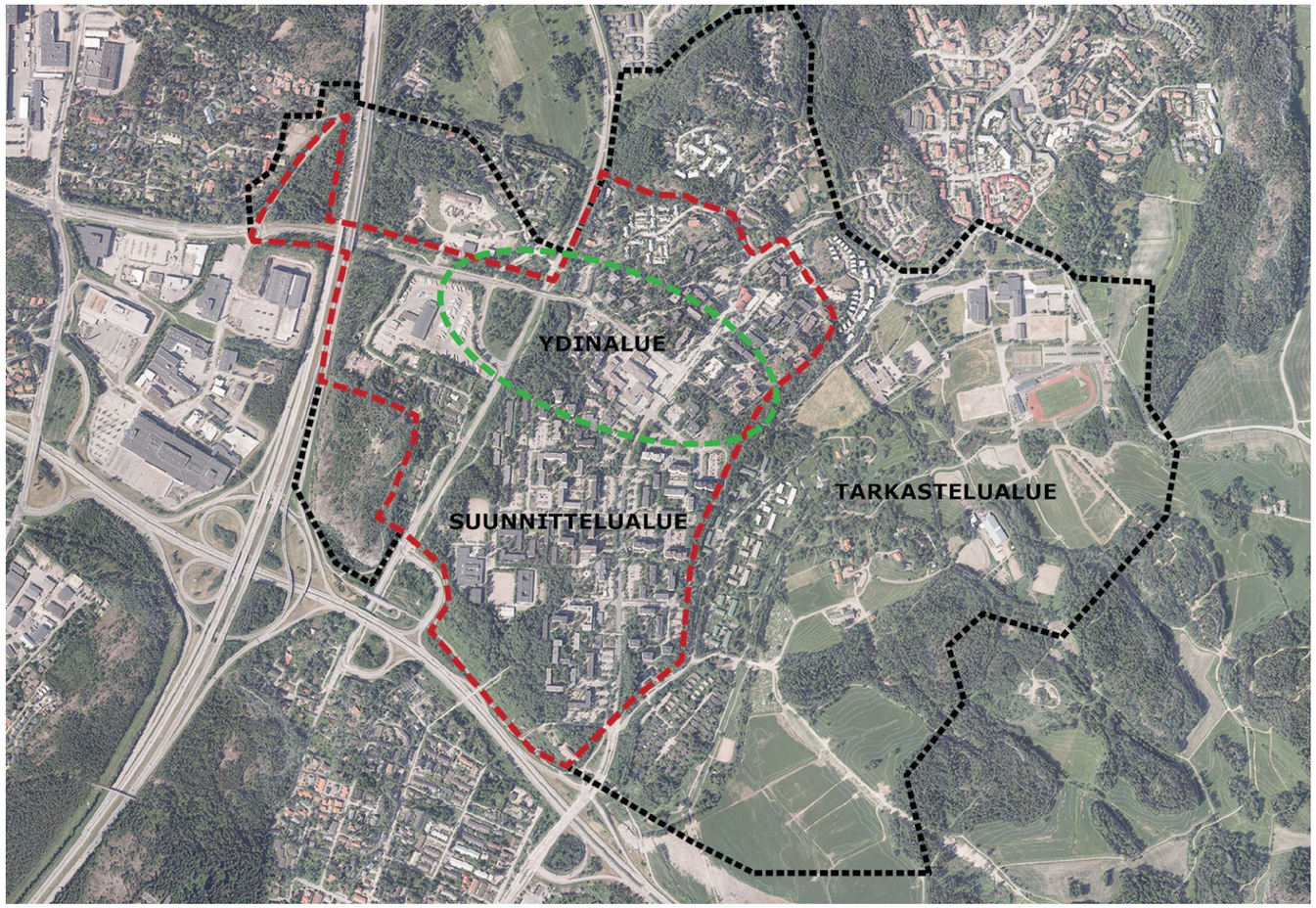
Kyytitien pohjoispuolella Hakunilantien molemmin puolin sijaitsee eri-ikäistä asuinrakentamista (pääosin 1970-luvulta), joka muodostuu kerros- ja pientaloista. Hakunilantien itäpuolella sijaitsee lisäksi päivittäistavarakauppa ja päiväkoteja.

Varikko

Varikon alue on Kyytitien, Lahdenväylän ja Lahdentien rajaama. Alueella nykyisin sijaitseva bussivarikko on siirtymässä muualle ja alue on vapautumassa muuhun käyttöön. Varikon alueen pohjoispuolelle on rakentumassa uusi asuinalue.

Hakunilan vihreä olohuone

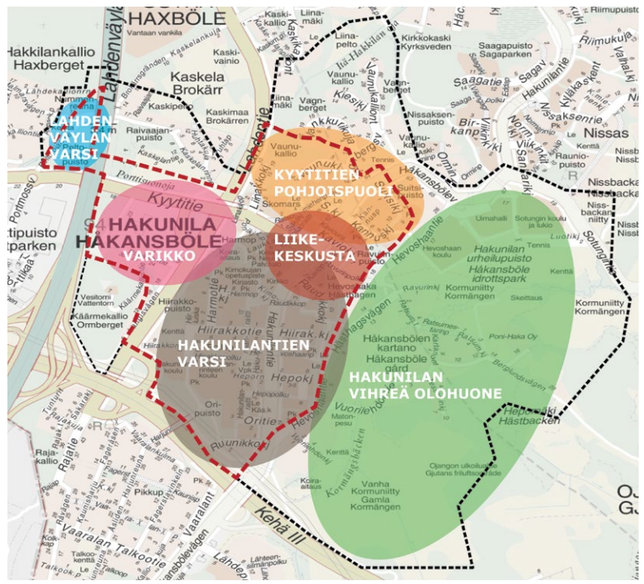
Hakunilan merkittävä ulkoilu- ja virkistysalue sijaitsee keskustan itäpuolella, Kormuniitynojaa seuraavassa laaksossa, käsittäen niin peltoista kulttuurimaisemaa kuin metsäisiä ulkoilualueita. Keskeinen osa muodostuu Håkansbölen kartanopuiston ja Urheilupuiston kokonaisuudesta. Urheilupuistossa sijaitsee mm. uimahalli. Håkansbölestä etelään laaksoa ja puistomaista vesiuomaa reunustaa kaupunkikuvallisesti merkittäviksi luokiteltu rivitaloalue.

Hakunilan kaavarunkoalue. Suunnittelualue rajattu punaisella, suunnittelun ydinalue vihreällä ja tarkastelualue mustalla.

Hakunilan sijainti pääkaupunkiseudulla.

Kaavarungon osa-alueet.

2.2 Kaupunkikuva ja maankäyttö

Hakunilan keskusta on rakennettu ympäristöään korkeammalle selännealueelle. Tästä huolimatta Hakunila piiloutuu nykyisin keskusta-aluetta reunustavan rinnemetsän ja suurimittakaavaisen väylämaiseman taakse. Keskustan pääsaapumiskatu Kyytitie on ilmeeltään vaatimaton, suojaviherkasvillisuuden ja pysäköintikenttien leimaama. Länsipuolella keskusta-aluetta huomattavasti alempana sijaitseva Lahdentie muodostaa nykyisin merkittävän kaupunkirakenteellisen estevaikutuksen Hakunilan keskusta-alueen ja Lahdentien länsipuolen välillä.

Hakunilan keskustarakenteen pääankkuri sijoittuu Kyytitien ja Hakunilantien risteysalueelle, jossa sijaitsevat Hakunilan ostoskeskus, kirjasto ja seurakuntatalo – pääosa alueen palveluista. Ostoskeskus on keskeisellä paikalla, mutta se on sekä kaupunkikuvallisesta että toiminnallisesta näkökulmasta vaatimaton. Ostoskeskuksen keskellä sijaitsee vaikeasti paikannettavissa oleva torialue, joka toimii keskustaa yhdistävän, etelä-pohjoissuuntaisesti kulkevan kevyen liikenteen pääreitin, Hakunilanraitin, osana.

Hakunilan kaupunkikuvallinen ilme on melko tasaikäinen, keskusta-alueen asuinrakentaminen edustaa pääosin 1970-luvun elementtikerrostalorakentamista perustuen pistetalojen ja lamellien muodostamaan puoliavoimeen korttelirakenteeseen. Kortteleiden sisään ja väliin jää paljon vihreää - korttelipihoja ja puistoalueita. Valtaosa keskusta-alueen asuinrakentamisesta (n. 60%) on vuokra-asumista.

Asuinrakentaminen tukeutuu sisäiseen jalankulku- ja pyöräverkostoon. Pysäköinti Hakunilassa on järjestetty pääosin maantasopysäköintinä. Laajat pysäköintialueet sijoittuvat pääkatujen varsille ja leimaavat merkittävästi keskustan kaupunkikuvallista ilmettä. Ostoskeskuksesta etelään Hakunilantien kauniit katupuurivit muodostavat yhtenäisen puistokatumaisen ilmeen, josta erottuvat selkeästi Hakunilantien ja Kyytitien ylittävät kevyen liikenteen sillat. Koulu- ja päiväkotipalvelut ovat keskittyneet suunnittelualueen eteläosaan, Kyytitie-Hakunilantie – risteysalueen tuntumaan sekä Kormuniityn laaksoon.

Kulttuuriympäristön merkittäviä rakentamisen kohteita ovat Skomarsin torppa Kyytitien varressa ja Håkansbölen kartanoympäristö Kormuniityn laaksossa. Keskusta-alueen kaakkoisrinteelle, Kormuniityn laakson reunalle sijoittuu kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi luokiteltu 1970 –luvun rivitaloalue.

Ratsumiehenpolku-niminen kevyen liikenteen reitti on Skomarsin torpan kohdalla haarautunut vanha historiallinen tieyhteys.

Analyysikartta

Keskeiset kaupunkikuvalliset ja maisemalliset elementit - tilanne 2016

- Kaupunkikuvaa leimaava pysäköinti- tai muu avoin kenttä
- Asemakaavoitettu, toteutumaton tontti
- Asemakaavoitettu uusi asuinalue
- Nykyinen torialue
- Kaupunkikuvallisesti heikko / kehittämistä vaativa risteysalue
- Tärkeä katuyhteys, kaupunkikuvallinen ilme heikko
- Tärkeä katuyhteys, yhtenäinen puistokatumainen ilme
- Kävelyn / pyöräilyn pääyhteys
- Kävely- / pyöräyhteys
- Ylikulku
- Alikulku
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä, rajaava korkeusero
- Voimalinjakäytävä
- Näkymäsektori
- Maamerkki
- Hakunilan keskustaa rajaava rinnemetsäalue
- Tärkeä virkistys- / ulkoilualue (Kormuniitty & Urheilupuisto)
- Håkansbölen kartanoalue
- Puistoleikkipaikka / puistokenttä
- Palstaviljelmät
- Koirapuisto
- Vesiuoma
- Vesiuoma, putkitettu
- Kulttuurihistoriallisesti merkittävä tieyhteys

Kyytitien ilmettä leimaavat pysäköintialueet.

Hakunilan ostoskeskusken keskellä sijaitsee vaikeasti paikannettavissa oleva torialue.

Lahdentie Kyytitien sillalta nähtynä. Tasoerot luovat merkittävät kaupunkirakenteellisen estevaikutuksen.

Hakunilan keskustan itäpuolella aukeaa Kormuniityn laaksoalue.

Hakunilantie on ilmeeltään puistokatumainen.

Kyytitie. Oikealla nykyinen liikekeskus.

2.3 Maisema ja viherverkosto

Hakunilan keskustan kerrostaloalue sijaitsee korkean kallioselänteen laella, jota korostavat aluetta reunustavat etelä- ja länsireunoilla avoimet väyläalueet sekä rinnemetsäalue. Hakunilan eteläreunan maisemakuvaa hallitsevat lisäksi Kehä III:n suuntaisesti kulkeva voimalinjakäytävä ja Kehä III:n eritasoliittymät. Rinnemetsä luo maisemakuvassa alueelle yhtenäisen vihreän reunan, jonka taakse keskustarakentaminen suurelta osin piiloutuu.

Lahdentie ja bussivarikon alue sekä itäpuolen Kormuniityn ulkoilualue sijaitsevat laaksossa merkittävästi keskusta-aluetta alempana. Keskustan itäpuolen laaksossa aukeaa Sotungin arvokas kulttuurimaisema ja edelleen itään päin siirryttäessä tullaan Sipoonkorven kansallispuistoon. Hakunila on lähin kaupunkikeskus Sipoonkorven kansallispuistoon nähden.

Kormuniityn laaksossa sijaitsevat valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö Håkansbölen kartanopuisto, Hakunilan urheilupuisto, valtakunnallisestikin merkittävät hiihtoladut, Ponihaan ratsastusalue ja Ojangon ulkoilualue. Yhdessä nämä muodostavat myös muita kuin hakunilalaisia palvelevan merkittävän ulkoilu- ja virkistysaluekokonaisuuden, Hakunilan ”vihreän olohuoneen”.

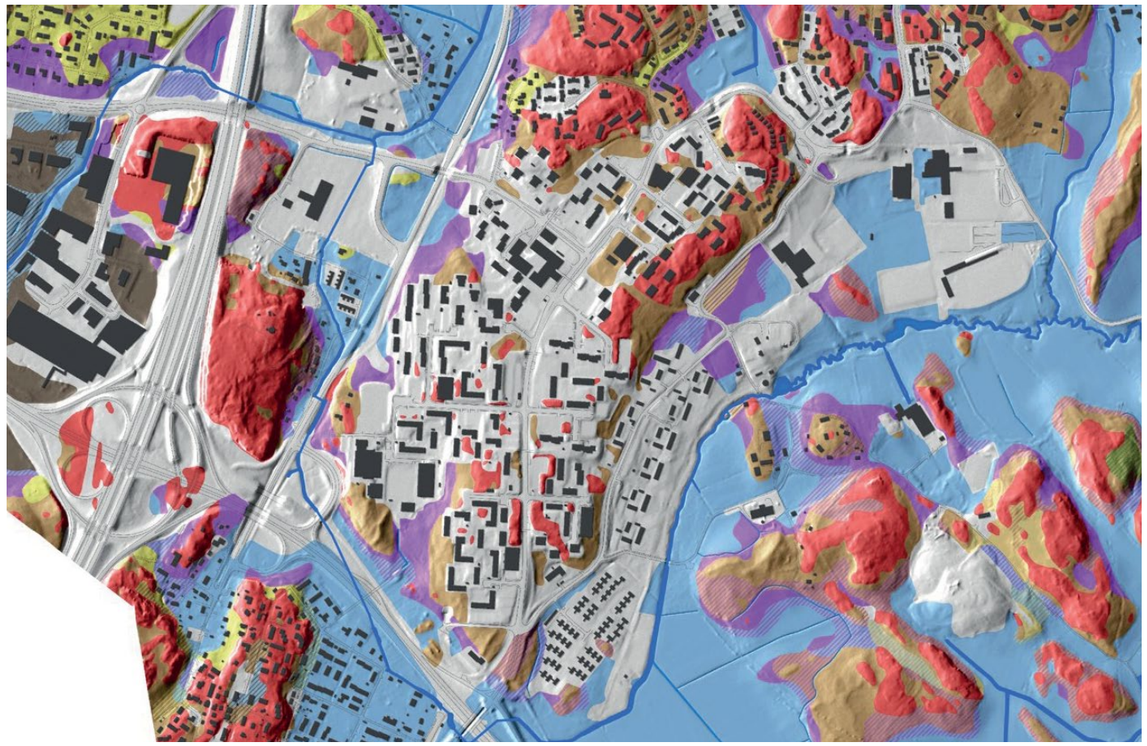
Alueella on näkyvissä edelleen rakentamisen jälkeenkin runsaasti avokallioita ja mäntykangasalueita. Kaavarunkoalue on kuitenkin voimakkaasti rakennettua, eikä rakentamattomia puistoja suurempia luontoalueita ole.

Alueen poikki virtaa luontoarvoiltaan merkittävä puro, Kormuniitynoja. Puro saa alkunsa Kehä III eteläpuolelta Lähdepuistosta sekä Itä-Hakkilanojasta Kyytitien pohjoispuolelta. Itä-Hakkilanoja muodostuu hulevesistä, ja virtaa latvaosiltaan väljästi rakennetulla asuinalueella. Purot yhtyvät Kyytitien kohdalla, varikkoalueen pohjoisosassa. Kyytitien pohjoispuoli sekä Hakunilan ostoskeskus (liikekeskusta) kuuluvat Itä-Hakkilanojan valuma-alueeseen. Liikekeskusta on kallioselänteen päällä, josta vedet johtuvat Kormuniitynojan yläjuoksulle Itä-Hakkilanojaan.

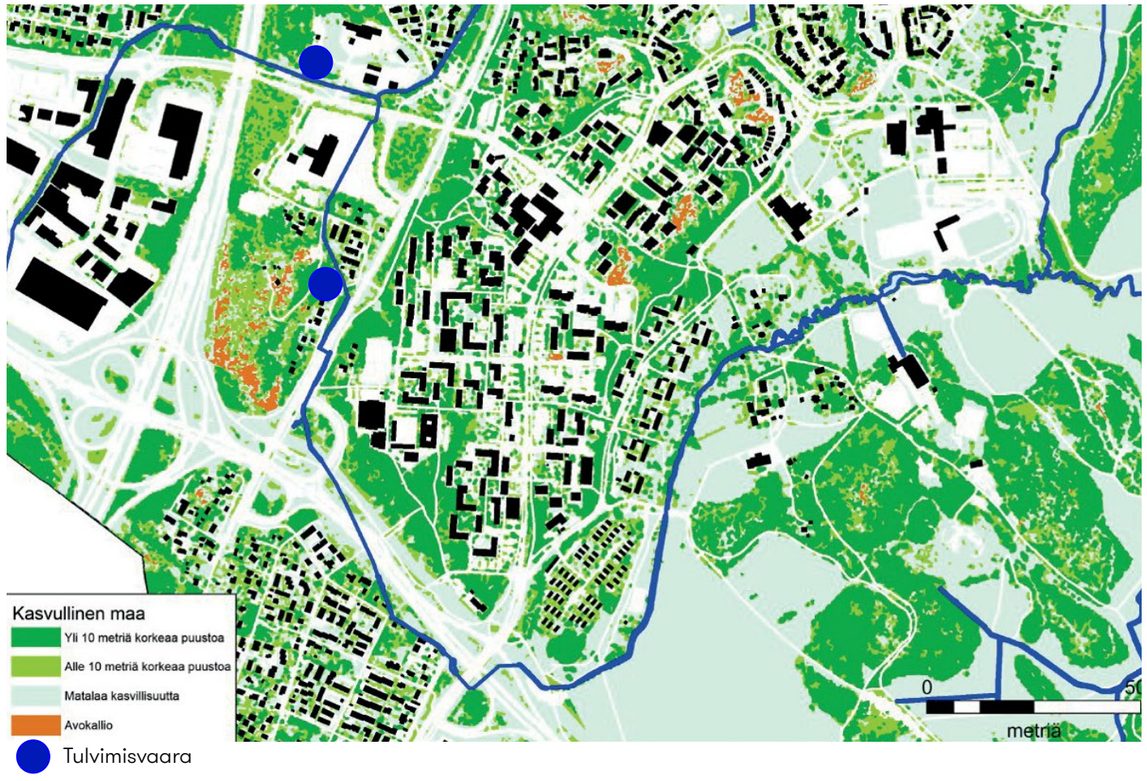
Alkuosaltaan Kormuniitynoja on voimakkaasti muokattua, ja monin paikoin putkitettu, ja alajuoksultaan luonnontilainen. Vesiuoma virtaa Håkansbölen kartanopuiston ja Hakunilan urheilupuiston kautta Sotungin laaksossa virtaavaan Krapuojaan, jota myöten vesi kulkeutuu Suomenlahteen. Kerrostaloalueella hulevedet on putkitettu. Vedet johtuvat Kormuniitynojaan länsi- ja itäpuolella Hakunilan rakennettua kallioaluetta.

Purouomaa ympäröivät viheralueet ovat tärkeitä virkistysyhteyksiä, ja se virtaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa maisemassa. Kormuniitynojan maisemallista merkitystä tulisi Vantaan pienvesiohjelman perusteella vahvistaa myös asuinalueiden puisto-/viheralueilla. Ojaa on historiallisten karttojen perusteella perattu, suoristettu ja putkitettu.

Kormuniitynojalla ja Krapuojalla on hulevesi- ja virkistyskäytön lisäksi kalataloudellista merkitystä; siinä elää ympärivuotisesti ainakin ahventa, haukea ja piikkikaloja, joiden lisäksi puroon nousee merestä kaloja kudulle (Vantaan virtavesielvitys). Kormuniitynojaan on istutettu useana vuotena 2000-luvulla taimenen poikasia, mutta taimenkannan nykytilasta ei ole tarkkaa tietoa.

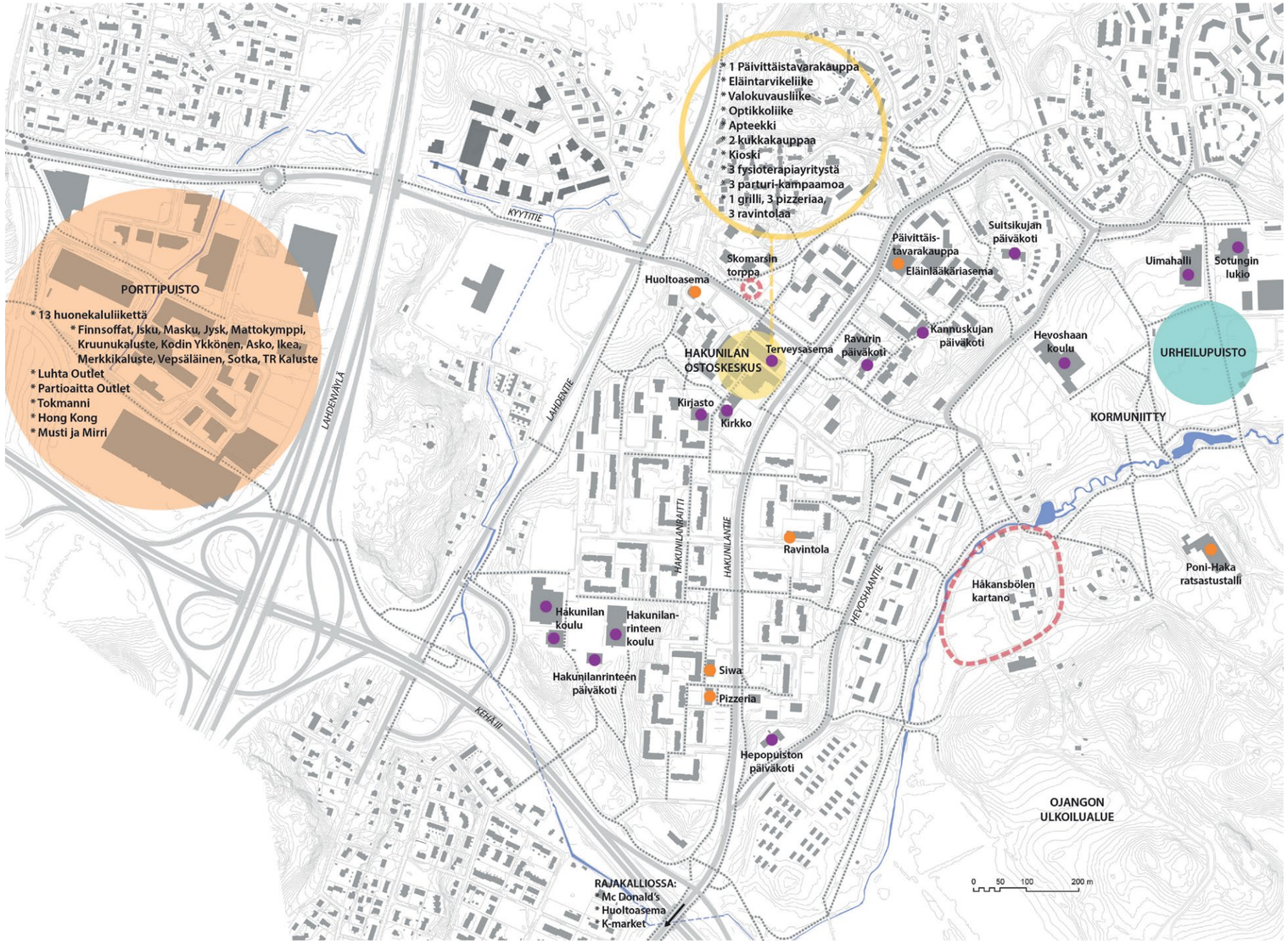
Hakunilan maalajikartta, punaisella merkitty kallioinen alue. (Kuva: Vantaan kaupunki)

Hakunilan viherrakenne. (Kuva: Vantaan kaupunki)

2.4 Palvelut

Hakunilan ostoskeskus ja suunnittelualueen länsipuolella sijaitseva Porttipuiston kaupan alue muodostavat keskeisen osan Hakunilan alueen liiketilatarjonnasta. Suunnittelualueella sijaitsee yhteensä kolme päivittäistavarakauppaa (joista yksi ostoskeskuksessa). Lisäksi ostoskeskuksessa sijaitsee joitakin erikoisliikkeitä ja pubeja. Alueen kaupallinen palvelutarjonta ei nykyisin vastaa alueen ostovoimaa: päivittäistavarakaupan ostovoiman siirtymät alueen ulkopuolelle ovat voimakkaasti negatiiviset ja varsinkin erikoiskaupan tuotteet haetaan kauempaa. Hakunilan suuralueella on 5 000 k-m² vajaus päivittäistavarakaupan liiketiloista (eli -43 miljoonan euron ostovoiman siirtymä). Väestönkasvuun perustuva, Hakunilalaisten aikaansaama, **päivittäistavarakaupan liiketilan lisätarve vuoteen 2030 mennessä on 2 000 k-m²**, mutta Hakunilalla on potentiaalia houkutella kävijöitä keskustaa laajemmalta alueelta, jolloin lisätarve on suurempi. **Erikoiskaupan liiketilan lisätarve Hakunilassa on 11 000 k-m².**

Hakunilan nykyiset palvelut.

Palvelut ja kauppa - tilanne 2016

- Ostoskeskuksen palvelut
- Kaupallinen palvelu
- Julkinen palvelu
- Liikuntapalvelu
- Kulttuuriympäristökohde

2.5 Liikenne

Vantaan liikennepoliittisessa ohjelmassa Hakunila on määritelty kestävän liikkumisen alueeksi, jossa kävely, pyöräily ja joukkoliikenne ovat todellisia vaihtoehtoja henkilöautolle.

2.5.1 Ajoneuvoliikenne

Suunnittelualue sijaitsee liikenneyhteyksien kannalta erinomaisella paikalla, valtakunnallisten pääväylien Lahdenväylän ja Kehä III:n kainalossa. Lisäksi suunnittelualueen läpi kulkee seudullinen pääväylä Lahdentie. Lahdentien nykyinen ramppi Kyytitielle Kyytitien eteläpuolella on aiemmin suunniteltu poistettavaksi ja tilalle rakennettavaksi uusi ramppi Kyytitien pohjoispuolelle. Hakunilan pääkatuverkon selkärangan muodostavat Kyytitie ja Hakunilantie, joilta on yhteys Lahdentielle ja Kehä III:lle eritasoliittymien kautta. Liikennemäärät keskustaytimessä ostoskeskuksen sivuilla vuonna 2012 olivat 8 600 ja 8 100 ajoneuvoa / vrk.

Pysäköinti on valtaosin järjestetty maantasopysäköintinä, mutta alueella sijaitsee myös muutamia keskitettyjä pysäköintilaitoksia. Hakunilassa noudatettava asuntorakentamisen pysäköintinormi on lieventynyt alkuperäisestä 1 ap / 70 k-m^2 (1970-luku) → 1 ap / 130 k-m^2 (vuosi 2015), mikä voisi mahdollistaa osan pysäköinnille varattujen alueiden vapautumista esim. asuntorakentamiselle.

2.5.2 Joukkoliikenne

Hakunila on hyvin joukkoliikenteen saavutettavissa. Kyytitietä ja Hakunilantietä pitkin kulkee bussiliikenteen runkoreitti, joka yhdistää Hakunilan Tikkurilan kautta Aviapolikseen sekä Helsingin Mellunmäen metroasemalle. Lahdenväylän ja Kyytitien suunnitellut joukkoliikenteen vaihtopysäkit tuovat hakunilaisille nopean yhteyden Helsingin keskustaan. Vantaan yleiskaavassa runkoreittiyhteys on esitetty raideliikenteen yhteydeksi, mikä parantaisi joukkoliikenteen palvelutasoa entisestään.

2.5.3 Kävely ja pyöräily

Keskustan keskeisimmät sisäiset jalankulun pyörä- ja kävelyreitit ovat Hakunilantien länsipuolella etelä- ja pohjoissuuntaisesti kulkeva Hakunilanraitti sekä Kyytitien jatkeena sijaitseva, keskustan Kormuniityn laaksoon yhdistävä Ravurinpolku.

Asuinrakentamisen keskellä autoliikenteestä erotettuna kulkeva Hakunilanraitti on alkuperäisen asemakaavan mukaisesti toteutettu. Raitti yhdistyy ylikulkusilloin Hakunilantien itäpuolen ja Kyytitien pohjoispuolen reitistöihin. Kormuniitylle vievä Ravurinpolku sijaitsee keskeisesti keskustarakenteessa, mutta on profiililtaan jyrkkä ja vaikeakulkuinen.

Vantaan pyöräilyn laatukäytäväverkon 2020-tavoitteissa Kyytitietä ja Hakunilantien vartta pitkin kulkee pyöräilyn laatukäytävä. Vuoteen 2035 mennessä pyöräilyn laatukäytävä kulkee myös Lahdentietä pitkin Kyytitien liittymästä etelään.

Hakunilan nykyinen liikenneverkko ja aiemmin laadittujen suunnitelmien mukainen iikenteen tavoiteverkko.

Liikenneverkko - tilanne 2016

- Päätie- / katuverkko
- Kävelyn / pyöräilyn sisäinen pääreitti
- Kävely- / pyöräreitti
- Pääulkoilureitti
- Heikko/ riittämätön jk/pp-yhteys
- Ylikulkusilta
- Alikulku
- Ulkoiluyhteys Sipoonkorpeen

Tavoiteverkko

- Suunniteltu muutos liikenneverkkoon
- Polkupyöräilyn laatukäytävävaraus
- Varaus joukkoliikenteen runkoreitille (raitiotievaraus)
- Pysäkki, alustava sijainti
- Suunniteltu pääulkoilureitti (yleiskaavan varaus)

2.6 Suunnittelutilanne

2.6.1 Kaavat

Maakuntakaavat

Uudenmaan maakuntakaavassa (YM 8.11.2006) kaavarunkoalue on osoitettu tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi, jolle sijoittuu keskustatoimintojen alue. Alueen kautta kulkee pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli ja sinne sijoittuu joukkoliikenteen vaihtopaikka. Uudenmaan maakuntakaava on tullut lainvoimaiseksi vuonna 2007 ja sen jälkeen sitä on täydennetty kolmella vaihekaavalla. 1. vaihekaava on saanut lainvoiman vuonna 2012, 2. vaihekaava vuonna 2016, ja 3. vaihekaava vuonna 2014. Oheinen ote maakuntakaavasta on yhdistelmä, joka sisältää maakuntakaavan lisäksi nämä kolme vaihekaavaa.

Yleiskaavat

Vantaan yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) kaavarunkoalue on pääosin keskusta-aluetta (C) ja tehokkaan asumisen aluetta (A1). Alueella sijaitsee myös matalaksi ja tiiviiksi (A2) merkittyjä asuinalueita, pientaloalueita (A3), julkisten palvelujen ja hallinnon (PY) alueita, palvelujen (P1) alueita, työpaikka-alue (TP), lähivirkistyalueita (VL) sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU). Alueen läpi kulkevaksi on merkitty joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa raitiotienä.

Asemakaavat

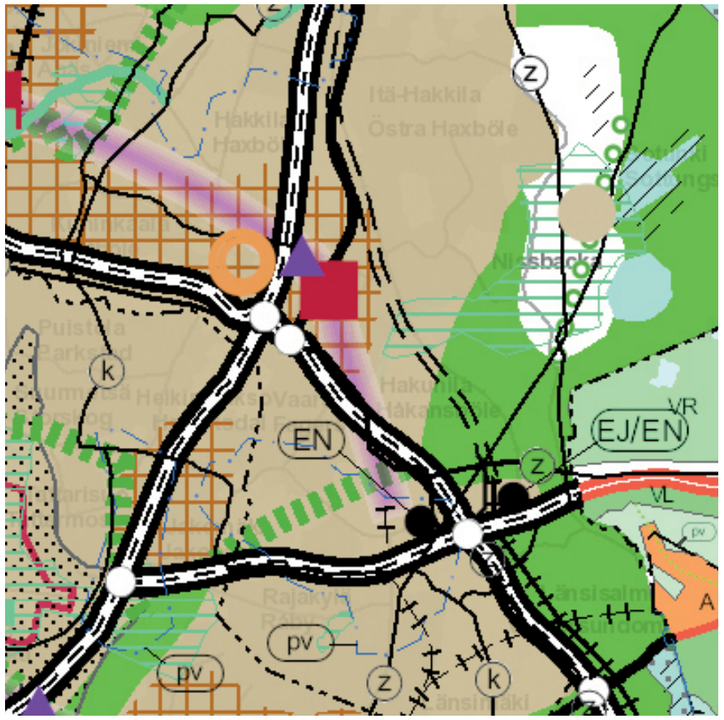
Koko alue on asemakaavoitettu, pääosin 1970-luvulla. Alue on pääosin asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK), asuntorakentamisen korttelialuetta (A^x), liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K), yleisten rakennusten korttelialuetta (Y-alkuiset), autopaikkojen korttelialuetta (LPA) sekä teollisuus ja varastorakennusten korttelialuetta (T). Lahdentien länsipuolelle, Kyytitien pohjoispuolelle on asemakaavoitettu uusi n. 1 000 asukkaan asuinalue (Hakunila, keskustan laajennus 1, hyväksytty vuonna 2014).

2.6.2 Kaupungin maanomistus

Julkisten palvelujen korttelialueiden sekä yleisten katu- ja viheralueiden lisäksi merkittävämpi kaupungin maaomistus on ns. bussivarikon alue.

2.6.3 Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja hankkeet

- Kaavarunkotyön yhteydessä laaditut Kyytitien katusuunnitelmat, Ramboll 2016
- Raitiotien yleissuunnitelma
- Porttipuiston kehittämissuunnitelma, 2014
- Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, 2013
- Vantaan Akselin kaupunkikuvallinen viitesuunnitelma ja selvitystyö, 2010
- Hakunilan keskustasuunnitelmat, 2004, 2007, 2013 ja 2016
- Kehä III kaupunkikuva, 2001

Ote Uudenmaan vahvistettujen maakuntakaavojen yhdistelmästä 2014.

Ote Vantaan yleiskaavasta.

Vantaan kaupungin maanomistus.

Asemakaavatilanne 2016.

3. VISIO ELI KUINKA IDÄN KÄTKETTY HELMI LÖYDETÄÄN

Hakunila on Itä-Vantaan kätketty helmi, joka ansaitsee tulla löydetyksi. Kaavarungon visio on tehdä **Hakunilasta elävä ja kiinnostava kansallispuistokaupunki**, jossa viihdytään ja vieraillaan. Suunnittelun tavoitteet ovat:

Hakunila esiin

- Parannetaan Hakunilan keskustan kaupunkikuvallista näkyvyyttä ja saavutettavuutta Porttipuiston/Tikkurilan suunnasta: keskusta laajentuu Lahdenväylän suuntaan Kyytitien korostuessa pääkatuna, uusi korkea rakentaminen merkitsee liikekeskustaa.
- Uudet saapumisen portit ja aluejulkisivut: Keskustan reuna siirtyy kohti Porttipuistoa, Keskustan eteläreunan uusi rakentaminen erottuu paremmin Kehä III:n suuntaan.
- Lahdentie muuttuu keskustamaiseksi katuosuudeksi.

Vireä asuinympäristö

- Vuoteen 2030 mennessä noin 4 000 uutta asukasta – turvataan jatkuva ja monipuolinen asuntotuotanto eri-ikäisille ja eri elämäntilanteissa oleville.
- Kasvava asukasmäärä edesauttaa julkisten palvelujen säilyttämistä ja tukee palvelutarjonnan kasvua. Uudet asunnot sijoittuvat palveluihin nähden edullisesti.
- Asuntorakentaminen muodostaa kaupunkimaisia kortteleita kivijalkapalveluin.
- Keskusta laajentuu Lahdentien poikki bussivarikolle. Entisestä käytöstä vapautuneet maa-alueet hyödynnetään tehokkaaseen asuntorakentamiseen.
- Nykyinen keskusta-alue tiivistyy täydennysrakentamisella – etenkin joukkoliikennekatuna kehittyvän Hakunilantien varsi.

Elinvoimainen keskusta

- Hakunilan sydän ja palvelut kehittyvät nykyistä keskustaa tiivistämällä ja laajentamalla – yhden ankkurin keskusta, jolla on vahva profiili.
- Liikekeskustan vetovoimaa vahvistetaan lisäämällä kaupan, asumisen ja palveluiden määrää ja monipuolisuutta. Muutoksen ytimessä on ostoskeskuskorttelin kehittäminen. Kehitystä tukee ympäröivien korttelien tiivistyminen keskustapalveluja sisältäviksi asuinkortteleiksi.
- Keskustan katutilat ja viheryhteydet kehittyvät kaupunkimaisena, viihtyisänä kokonaisuutena, julkiset tilat tarjoavat kohtaamis- ja oleskelupaikkoja.

Kestävän liikkumisen kaupunginosa

- Hakunilan keskustarakenteen tiivistyminen tukeutuu hyviin joukkoliikenneyhteyksiin ja pyöräilyn runkoyhteyksiin – luodaan edellytykset pikaraitiotielinjan mahdollisimman hyvään hyödyntämiseen.
- Keskustan kaupunkiympäristö kehittyy jalankulkua suosivana. Muutosta edistää keskustan kivijalkapalvelujen lisääminen keskeisillä katuosuuksilla, katutilojen tiivistyminen sekä viihtyisien ja vehreiden jalankulkureittien rakentuminen keskustaan.
- Eri liikennemuodot ovat samassa tasossa – keskustamaisempi kaupunkiympäristö.
- Pysäköinnin ajanmukaistaminen. Keskitetymmät pysäköintilaitokset mahdollistavat tehokkaamman korttelirakenteen ja vapauttavat tilaa rakentaa asuntoja ja palveluja.

Laadukas ja viihtyisä viheralueverkosto

- Hakunilasta uusi portti kansallispuistoon, Sipoonkorven kansallispuisto on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja lihasvoimin.
- Hakunilasta kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien yritysten tukikohta.
- Nykyinen viherrakenne säilyy ja liittyy eheästi keskustan laajentuessa rakennettaviin uusiin puistoihin ja viheryhteyksiin.
- Vihreät katutilat.
- Kormuniitynoja tuodaan esiin uusilla rakentamisalueilla – osaksi Hakunilan alueidentiteettiä.
- Hallitaan hulevesiä kauniisti ja näkyvästi.

Kartanoiden kulttuuriympäristö

- Korostetaan yhteyttä keskustasta Håkansbölen kartanopuistoon ja ympäröivään kulttuurimaisemaan.
- Hakunilan vuosisatojen historiallinen kerroksellisuus ja kulttuuriset merkitykset esiin asukkaille ja vierailijoille suunnittelun ja taiteen keinoin.

4. TARKASTELLUT VAIHTOEHDOT

Suunnittelun alkuvaiheessa laadittiin lähtökohtien ja tavoitteiden pohjalta kaksi vaihtoehtoista kaavarunkoluonnosta, joista toinen perustui maltillisempaan ja toinen reippaampaan kehittämiseen. Molempien mallien yhteisinä piirteinä olivat:

- Ytimen liikekeskustan kehittäminen
- Uutta asumista keskustatoimintojen yhteyteen
- Keskustarakenteen laajeneminen länteen, Varikon uusi asuinalue ja Kyytitien varren kehitettävät asumisen vyöhykkeet
- Vaiheittainen toteutettavuus
- Raitiotieliikenteeseen varautuminen: Hakunilantien kehittäminen joukkoliikennekatuna
- Jalankulkuympäristön kehittäminen
- Hakunilantien varren tiivistäminen asuntorakentamisella
- Koulu- ja päiväkotipalvelujen keskittäminen
- Kehä III:n reuna-alueen kehittäminen työpaikka-alueena
- Hakunilan vihreän olohuone paremmin osaksi keskustaa, portti Sipoonkorpeen ja yhteysvaraus Porttipuiston suuntaan
- Kormuniitynojan nostaminen osaksi alueidentiteettiä

4.1 VEA - Maltillinen kehittäminen

Mallien yhteisten piirteiden lisäksi vaihtoehdon ”Maltillinen kehittäminen” lähtökohtana oli kaavarunkoalueen kehittäminen nykyiseen liikenneverkkoon ja toimintojen sijaintiin tukeutuen. Vaihtoehdon keskeiset piirteet:

- Nykyisen liikekeskustan tilalle uusi ostoskeskus, lisää liiketiloja ja lähipalveluita. Päivittäistavarakauppaa on eri puolilla keskustaa: liikekeskustan lisäksi Varikon ja eteläisen Hakunilan raitiotiepysäkkien yhteyteen sijoittuu päivittäistavarakauppa.
- Kirjasto, seurakuntakeskus ja päiväkodit säilyvät nykysijainnillaan keskustassa.
- Lahdentie säilyy nykyisellä paikallaan, rakennetaan uusi ramppi Kyytitieltä Lahdentielle.

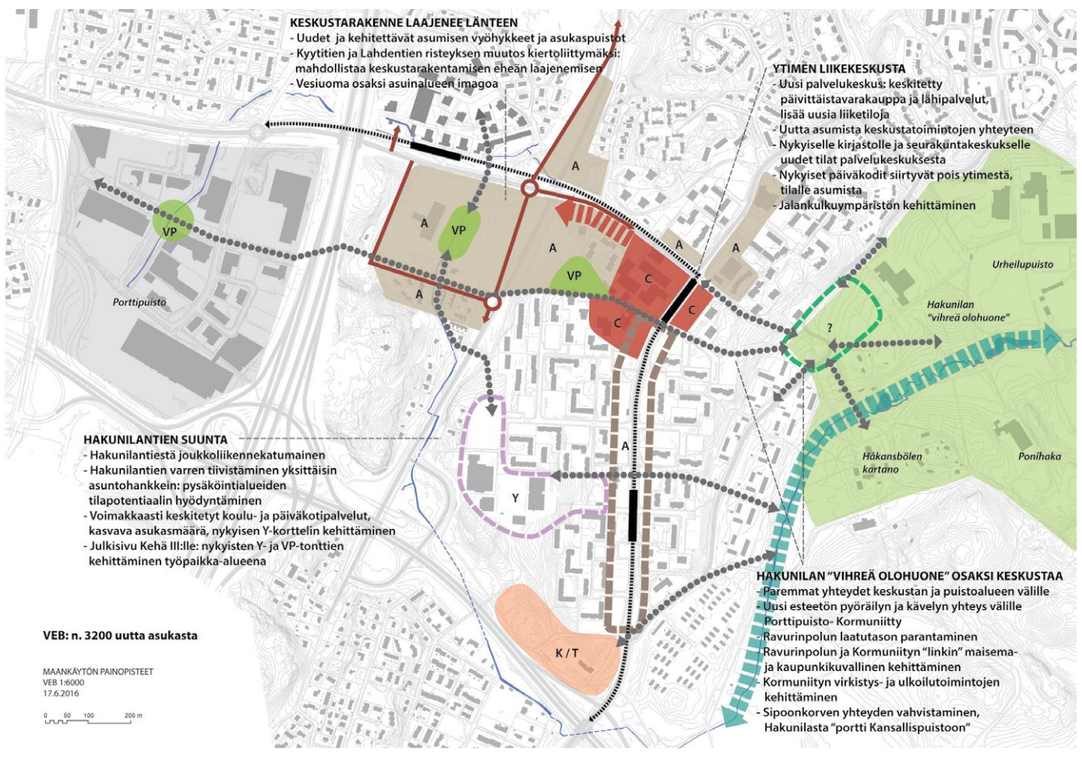
4.2 VEB - Reipas uudistaminen

Mallien yhteisten piirteiden lisäksi vaihtoehdon ”Reipas uudistaminen” lähtökohtana oli kaavarunkoalueen kehittäminen liikenneverkkoa ja maankäyttöä reippaasti uudistamalla. Vaihtoehdon keskeiset piirteet:

- Nykyinen liikekeskusta uudistetaan luomalla vahva uusi ydin palvelukeskus-periaatteella: saman katon alle sijoittuvat keskitetty päivittäistavarakauppa, lähipalvelut, uusia liiketiloja, kirjasto ja seurakuntakeskus.
- Nykyiset päiväkodit siirtyvät pois ytimestä, tilalle sijoittuu asumista.
- Lahdentietä siirretään sekä Kyytitien ja Lahdentien risteys muuttuu kiertoliittymäksi.

VEA - Maltillillinen kehittäminen, n. 2600 uutta asukasta.

VEB - Reipas kehittäminen, n. 3200 uutta asukasta.

4.3. Vaihtoehtojen vertailu

Vertailu vaihtoehtojen keskeisimmistä vaikutuksista on esitetty oheisissa taulukoissa. Kyytitie – Lahdentie – liikennejärjestelyistä laadittiin alustavat kustannusvertailut Vantaan kaupungin toimesta. Vertailussa arvioitiin ratkaisuista koituvia liikenneinfrastruktuurin kuluja. Vaikutusten vertailutaulukossa vihreä väri esittää positiiviseksi arvioitua vaikutusta ja värin tummuus osoittaa vaikutuksen voimakkuuden. Valkoisella ja vaaleanpunaisella esitetään vähäistä tai negatiivista vaikutusta.

VEA - Maltillinen kehittäminen (Lahdentie nykysijainnillaan)	**euroa**
Kustannuksia	
Uudet kevyen liikenteen sillat nykyisen sillan molemmin puolin	80 000
Nykyisen sillan perusparannustarve (rv.1972)	400 000
Uusi silta pikaraitiotielle	1 000 000
Uusi ramppi Kyytitie-Lahdentie ja Lahdentie-Kyytitie liittymäjärjestelyt	1 500 000
Mahdollinen melueste rampille n. 100 m (Kaskelanrinteen nykyiset pientalot)	200 000
Pitkäsentien rakentaminen soveltuvaksi muuntamo- ja erikoiskuljetuksiin (lisäkustannus)	200 000
(Lahdentien liittymän kaistajärjestelyiden rakentamisesta seuraava mahdollinen melusuojauksen toteuttamistarve nykyisille pientaloasukkaille, n. 250 m / puoli)	(1 000 000)
Yhteensä	**-4,1 M€ (-5,1 M€)**

VEB - Reipas uudistaminen (Lahdentien siirto)	**euroa**
Kustannuksia	
Lahdentien maantiealueen lunastus (korvauksetta)	-
Lahdentien katuosuuden (1 km) ylläpitokustannus / vuosi	100 000 / vuosi
Kyytitien sillan purkaminen	100 000
Lahdentien siirto uuteen sijaintiin lännempänä	2 500 000
Melueste noin 250 m Lahdentien varteen (Kaskelanrinne, Huhtapolku)	500 000
Kyytitien uudelleen rakentaminen Hakunilan puolella	300 000
Kyytitieltä kaksi uutta tonttikatua Lahdentien sivun uusille kortteleille	500 000
Yhteensä	**-4,0 M€**

Vertailutaulukko 1. Vaihtoehtojen kustannusarviot.

Vaikutus	**VEA – Maltillinen kehittäminen**	**VEB – Reipas uudistaminen**
Kaupunkirakenne	- Ei merkittävää kaupunkirakenteellista muutosta liikekeskustan nykytilanteeseen - Lahdentien rakenteellinen estevaikutus keskustan ja Varikon alueen välillä säilyy, Lahdentien länsipuoli kehittyy saarekemaisena osana keskustarakennetta	- Keskustaydin vahvistuu voimakkaasti - Mahdollistaa reilusti uutta asumista keskustaytimeen - Lahdentien estevaikutus keskustan ja Varikon alueella vähentyy merkittävästi mahdollistaen keskustan eheän laajenemisen Varikon suuntaan, keskustan henkinen ja fyysinen saavutettavuus paranee
Kaupunkikuva	- Mahdollistaa keskustan kaupunkikuvan uudistamisen	- Mahdollistaa keskustan kaupunkikuvan voimakkaan uudistamisen - 'Paikkojen tiivistyminen'
Palvelut	- Kaupan palvelut sijaitsevat hajautetusti, liikekeskustan lisäksi päivittäistavarakauppaa Varikon ja eteläisen Hakunilan alueella - Ostoskeskus päivitetään nykyaikaan. - Julkiset palvelujen (koulu ja päiväkodit) keskittäminen - Keskustan kirjasto, seurakunta ja päiväkodit säilyvät nykysijainnillaan	- Kaupalliset ja julkiset palvelut keskittyvät helposti saavutettaviksi liikekeskustan uuteen palvelukeskukseen ja ympäröiviin kortteleihin - Julkisten palvelujen (koulu ja päiväkodit) hyvä saavutettavuus
Liikenne ja kadut	- Ei merkittävää muutosta nykykatuverkkoon - Liikenneympäristön maantiemäisyys / jalankulkuympäristön kehittämisen hankaluus - Nykyinen ramppi Kyytitieltä Lahdentielle poistuu, tilalle rakennetaan uusi - Mahdollinen raideliikenne edellyttää Kyytitien sillan uusimista - Erikoiskuljetuksen ja muuntamoiden reitti vaatii Pitkäsentien uudelleenrakentamista	- Lahdentietä siirretään länteen, Kyytitien ja Lahdentien risteys muuttuu kiertoliittymäksi, Kyytitien profiilia muutetaan - Lahdentien muuttuminen kaupunkimaiseksi kaduksi vähentää liikenteen häiriötekijöiden vaikutusta ja parantaa liikenneturvallisuutta - Nykyinen ramppi Kyytitieltä Lahdentielle poistuu, uutta ei tarvitse rakentaa tilalle - Erikoiskuljetuksen ja suurmuuntamoiden reitti yksinkertaisemmaksi ja edullisemmaksi
Joukkoliikenne	- Varaudutaan joukkoliikenteen runkoreitin muuttamiseen raideyhteydeksi - Lahdentien joukkoliikenteen vaihtopysäkki parantaa yhteyksiä erityisesti lentokentän suuntaan	
Pyöräily ja jalankulku	- Pyöräily ja jalankulkuympäristöä kehitetään, laatureitit ja viihtyisät katutilat - Ravurinpolun laatutasoa parannetaan - Esteettömien reittien lisääminen ja yhteyksien parantaminen Porttipuisto-Keskusta-Kormuniitty akselilla	
Virkistysmahdollisuudet	- Hakunilan 'vihreän olohuoneen' (Håkansbölen kartano – Urheilupuisto) saavutettavuuden ja paikannettavuuden parantaminen - Nykyisiä virkistys- ja ulkoilutoimintoja kehitetään - Rakennetaan uusia asukaspuistoja - Sipoonkorpi –ulottuvuuden vahvistaminen	
Viher- ja siniverkosto	- Viherverkostoa täydennetään uusin toiminnallisen puistoalueen - Nykyinen viherverkosto uuden ja laajenevan viherrakenteen perustana, Ekosysteemipalvelut säilyvät - Kormuniitynojan muuttaminen avouomaksi Varikon alueella, uusi siniviheryhteys - Hulevesien uudet luonnonmukaiset viivytysvaraukset Varikon alueella - Uudet istutukset ja hulevesien hallintarakenteet keskustassa yhdistävät aluetta puistoihin ja metsiin	
Vaiheistus	- Liikekeskustan maltillinen muutos on helpommin vaiheistettavissa	- Suunnitelman vaiheistaminen haastavaa
Mitoitus	n. 2600 uutta asukasta + täydennysrakentaminen	n. 3200 uutta asukasta + täydennysrakentaminen

Vertailutaulukko 2. Vaihtoehtojen keskeisimmät vaikutukset.

5. SUUNNITELMA

5.1 Johtopäätösmalli

Alueen analyysin sekä vaihtoehtojen vertailun tuloksena päädyttiin valitsemaan kaavarungon pohjaksi vaihtoehto B – Reipas uudistaminen. Keskeisinä arviointikriteereinä pidettiin keskustan elinvoiman turvaamista ja kasvattamista, keskustarakenteen laajentumisedellytyksiä, jalankulkupainotteisuutta, viherympäristön kehittämistä ja vaiheittain toteuttavuuden huomioimista. Johtopäätöksenä kaavarungolla osoitettavat keskeiset toimenpiteet ovat:

- Vahva keskustaydin: elinvoimaisen keskustan turvaaminen keskittämällä ja lisäämällä kauppaa ja palveluja sekä tiivistämällä korttelirakennetta uudella asuntorakentamisella
- Lahdentien siirto, mahdollistaa keskustarakenteen eheän laajentumisen
- Uudet asumisen alueet Varikon ja Kyytien ympäristöön, merkittävä asuinrakentamisen määrän lisäämisen mahdollisuus ja keskustan näkyvyyden parantuminen
- Täydennysrakentamisen mahdollistaminen olevilla asumisen alueilla, toteutus yksittäin hankkein tai isompina kokonaisuuksina kysynnän ja kiinnostuksen mukaan
- Puisto- ja viherverkoston sekä luontaisen hulevesiverkoston vahvistaminen
- Yhteys Purolaaksoon ja Sipoonkorven kansallispuistoon

Johtopäätösmalli: Hakunilan maankäytön painopisteet.

5.2 Kaavarungon kuvaus

5.2.1 Maankäyttö

Keskustatoiminnot

- Nykyistä liikekeskustaa kehitetään voimakkaasti asumisen, kaupan ja palvelujen alueena. Keskustatoiminnoille varatut korttelialueet (C) sijoittuvat Hakunilantien ja Kyytitien risteysalueen ympärille. Uusi julkinen torialue on osoitettu Harmopuiston jatkoksi.
- Vahvan keskustaytimen lisäksi kaavarungossa on osoitettu mahdolliset kivijalkapalvelujen alueet Kyytitien ja Hakunilantien varrelta.
- Korttelitehokkuus C-alueilla on pääsääntöisesti vähintään e=2,0.

Uudet asumisen alueet

- Kaavarunkokartassa on osoitettu täysin uudet tehokkaan asumisen alueet (tummanruskea A1), joilla asuinrakentaminen on ensisijaisesti kerrostaloja. Merkittävimmät täysin uudet asumisen alueet sijoittuvat Varikon alueelle Lahdentien ja Kyytitien molemmin puolin. Lisäksi nykyiseltä Hakunilan keskusta-alueelta on osoitettu muutamia yksittäisiä laajempia uuden asuinrakentamisen alueita.
- Korttelitehokkuus näillä alueilla on pääsääntöisesti vähintään e=1,0.

Asumisen täydennysrakentaminen

- Täydennysrakentaminen oleville asuinalueille voi tapahtua joko yksittäisinä hankkeina tai suurempina kokonaisuutena. Erityisesti Hakunilantien varrelle nykyiselle maanvaraiselle pysäköintivyöhykkeelle voidaan osoittaa asuinrakentamista, kunhan nykyisten kiinteistöjen pysäköinti huomioidaan.
- Yleisesti kerrostaloalueilla täydennysrakentaminen edellyttää lähtökohtaisesti keskitettyä pysäköintiä. Asuinrakennusten korttelialueet (A2) voivat pidemmällä aikavälillä muuttua tehokkaamman asuinrakentamisen korttelialueiksi.
- Korttelitehokkuus Hakunilantien varrella on pääsääntöisesti vähintään e=1,4. Alueilla joiden tehokkuutta ei ole esitetty tehokkuus määräytyy tapauskohtaisen harkinnan mukaan.

Julkiset palvelut

- Kaavarunko mahdollistaa nykyisten keskustapalvelujen (kirjasto, seurakunta, terveysasema, päiväkodit) säilymisen keskustaytimessä jatkossakin (C-merkintä).
- Lehtikuusen koulun alue säilyy keskitettynä koulu- ja päiväkotipalvelujen alueena.
- Uusi koulu varaudutaan rakentamaan oppilasmäärän kasvun takia Hakunilan keskustan lähialueelle. Kaavarungossa esitetään yhtenä mahdollisena paikkana Kaskelan rakentamatonta peltoaluetta. Tontille tehdään myös tilavaraus päiväkodille.
- Varikon alueelle ja vanhan Landentien itäpuolelta varataan paikat uusille päiväkodeille.
- Nykyinen terveysasema ja tuleva vanhustenkeskus varaudutaan sijoittamaan palvelukeskukseen.

Työpaikat

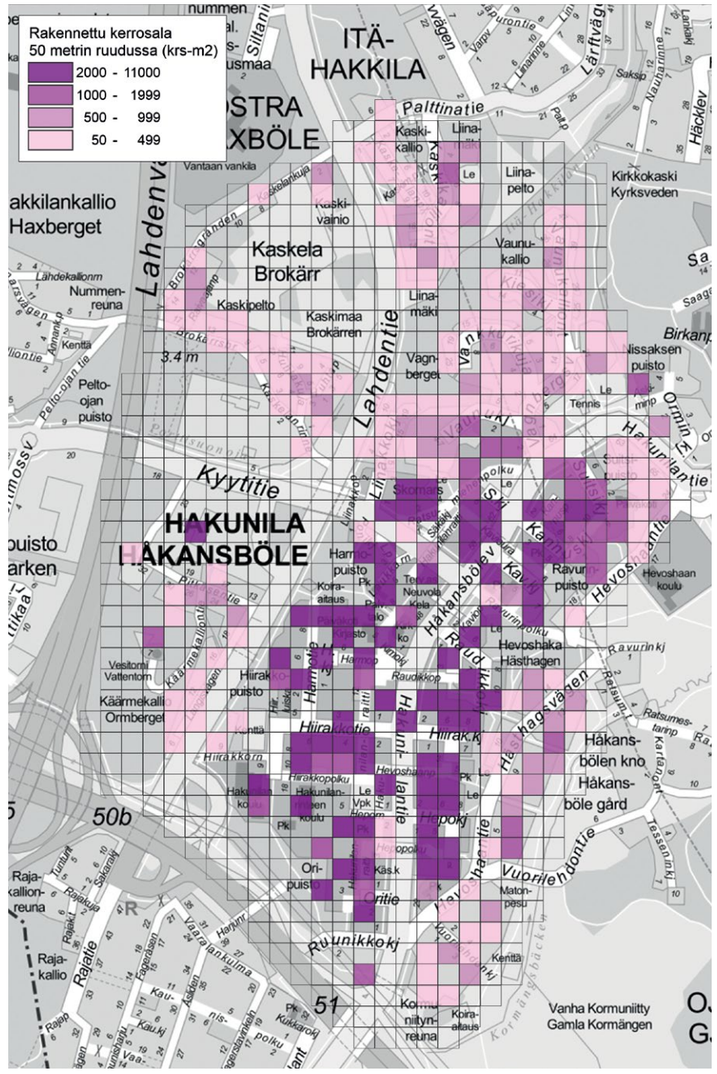
- Kaavarunkoalueen eteläosaan Kehä III:n varrelle sijoittuu työpaikkarakentamisen (TP) aluevaraus.
- Hyödynnetään Hakunilan edullinen sijainti Vantaan Akselin ja Porttipuiston työpaikkakeskittymän vieressä.
- Lahdenväylän varrella, kaavarunkoalueen länsiosassa on liike- ja toimistorakentamisen korttelialuevaraus (K), alueelle sijoittuvat myös joukkoliikenteen vaihtopysäkit.

Puistot ja viheralueet

- Kaavarungossa on osoitettu keskeiset puistoalueet (VP), alueelle sijoittuu sekä uusi rakennettava puisto (Varikon alue) että nykyisiä kehitettäviä puistoja.
- Katu- ja viherverkoston suunnittelussa tuetaan yhteyttä Håkansböleen ja Sipoonkorven kansallispuistoon.
- Lisäksi on osoitettu viheralueet, joita kehitetään osana virkistysverkostoa.

Kaupunkikuva

- Kaavarunkokarttaan on merkitty kaupunkikuvallisesti merkittävät risteysalueet ja kohdat, joiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ympäristöön ja arkkitehtuuriin.
- Katutilojen muutos selkeästi rajatuiksi ja tiiviimmiksi keskusta-alueella.
- Liikekeskustan korostaminen korkealla rakentamisella.

Rakennettu kerrosala vuoden 2016 lopussa.

C Keskustatoimintojen korttelialue.

A1 Tehokas uusi asumisen korttelialue ja kivijalkapalveluita.
Ensisijaisesti kerrostaloja.

A1 Tehokas uusi asumisen korttelialue.
Ensisijaisesti kerrostaloja.

A1 Kerrostalojen korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.
Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyjä.

A2 Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.

A1 Ensisijainen/ tehokkaimman täydennysrakentamisen alue.
Ensisijaisesti kerrostaloja.
Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyjä.

Y Yleisten rakennusten alue.

K Liike- ja toimistorakennusten alue. Ei päivittäistavarakauppaa.
Maankäytössä huomioidaan Kormuniitynojan vaikutus ja joukkoliikeenteen liityntäpysäköinti.

TP Työpaikka-alue.

LPA Pysäköinnille varattu alue.

VP Puisto.

Virkistysalue.

Tori.

Hakunilanraitti.

Ⓟ Keskitetyn pysäköinnin likimääräinen sijainti.

e=2,0 Korttelitehokkuus

Raitiotieyhteys.

Kävelyn ja pyöräilyn pääreitti Varikko-Kormuniitty.

Kävely- ja pyöräyhteys.

Pikapyörätie.

Ylikulkuyhteys.

Alikulkuyhteys.

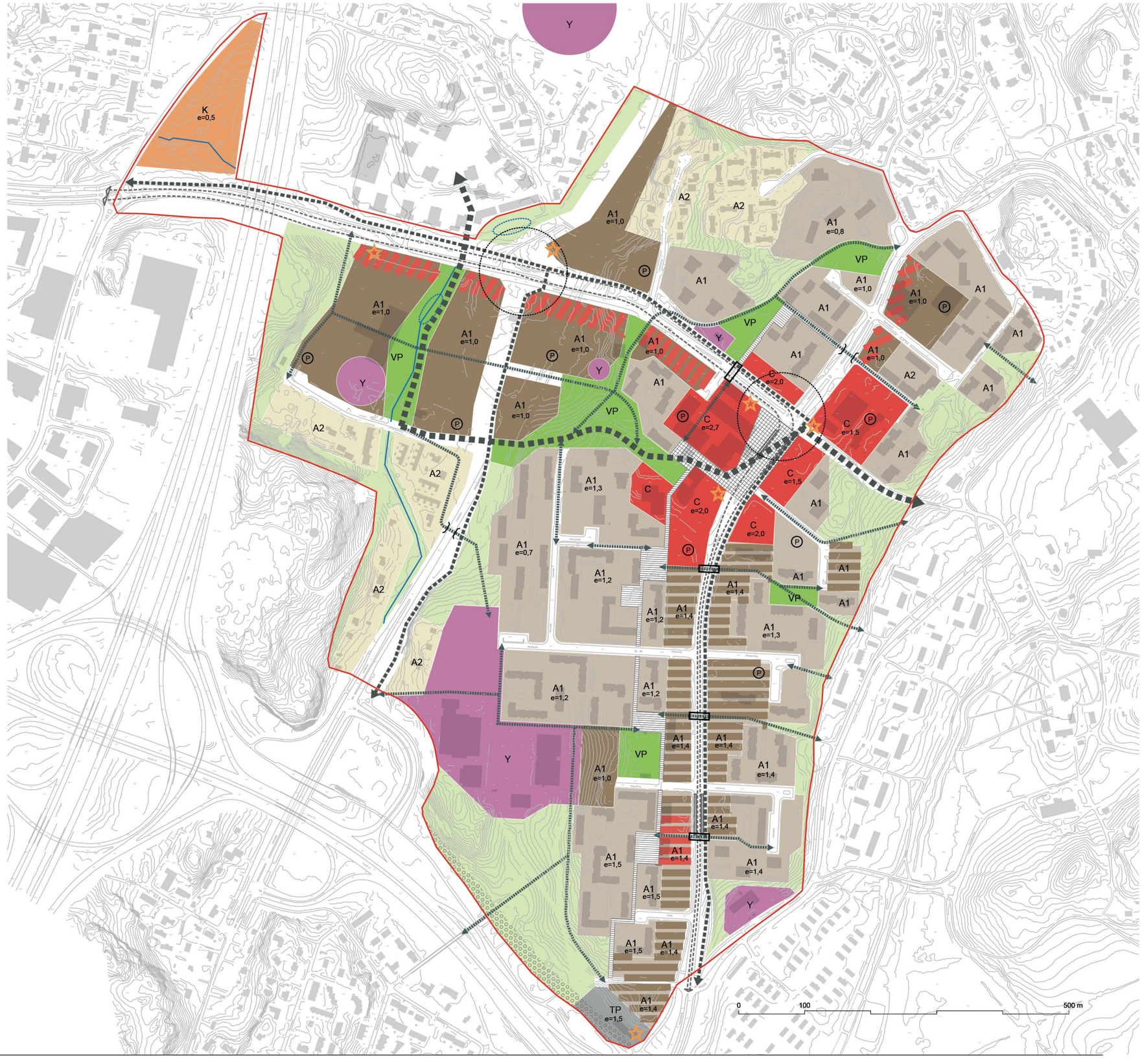
Puro/ hulevesireitti / hulevesiallas.

Voimalinjan suojavyöhyke.

Kaupunkikuvallisesti merkittävä kohta.

Kaupunkikuvallisesti merkittävä risteysalue.

Suunnittelualueen raja.

Hakunilan kaavarunkokartta !:6000

5.2.2 Alue- ja yhdyskuntarakenne

Yhdyskuntarakenne

Keskustan kehittäminen perustuu nykyisen yhdyskuntarakenteen mahdollisimman suureen hyödyntämiseen. Keskustarakenteen laajentuminen suuntautuu pääosin alueille, joilla on jo olemassa olevaa maankäyttöä. Maankäyttöä, liikennettä ja palveluja tarkastellaan holistisesti synergiaetuja hyödyntäen. Liikenneverkon muutokset vähentävät liikenteen estevaikutusta kaupunkirakenteessa. Muutokset edistävät nykyisin kaupunginrakenteellisesti eristyneen kaupunginosan liittymistä Lahdenväylän länsipuoleisiin kaupan ja työpaikkojen alueisiin. Hakunilan kaupunginosan elinympäristön vahvuutena on sijainti laajojen viher- ja virkistysalueiden reunalla. Asuinympäristön laadun ja monimuotoisuuden kannalta olennaista on Hakunilan keskustan ja Håkansbölen kulttuurimaiseman ja virkistysalueiden kehittäminen yhtenä kokonaisuutena.

Hakunilan kehittämistoimet pyrkivät myönteisellä tavalla korostamaan ja parantamaan kaupunginosan profiilia, joka jo nykyisin on omaleimainen. Tavoitteena on parantaa keskustan elinvoimaa ja sitä kautta asukkaiden elinympäristöä. Maankäyttöratkaisut monipuolistavat Hakunilan kaupunkirakennetta. Kehityksen lähtökohtana on selkeä: nykyisen liikekeskustan asema kaupunginosan ankkurina ja ytimenä. Liikekeskustaa täydentävää kadunvarsiliiketilojen akselia pyritään muodostaan Kyytitien varteen. Laajentumisalueille sijoittuu keskustamaisen asuinrakentamisen kortteleita, joille sijoittuu nykyistä asuntotarjontaa monipuolistavia asuinratkaisuja.

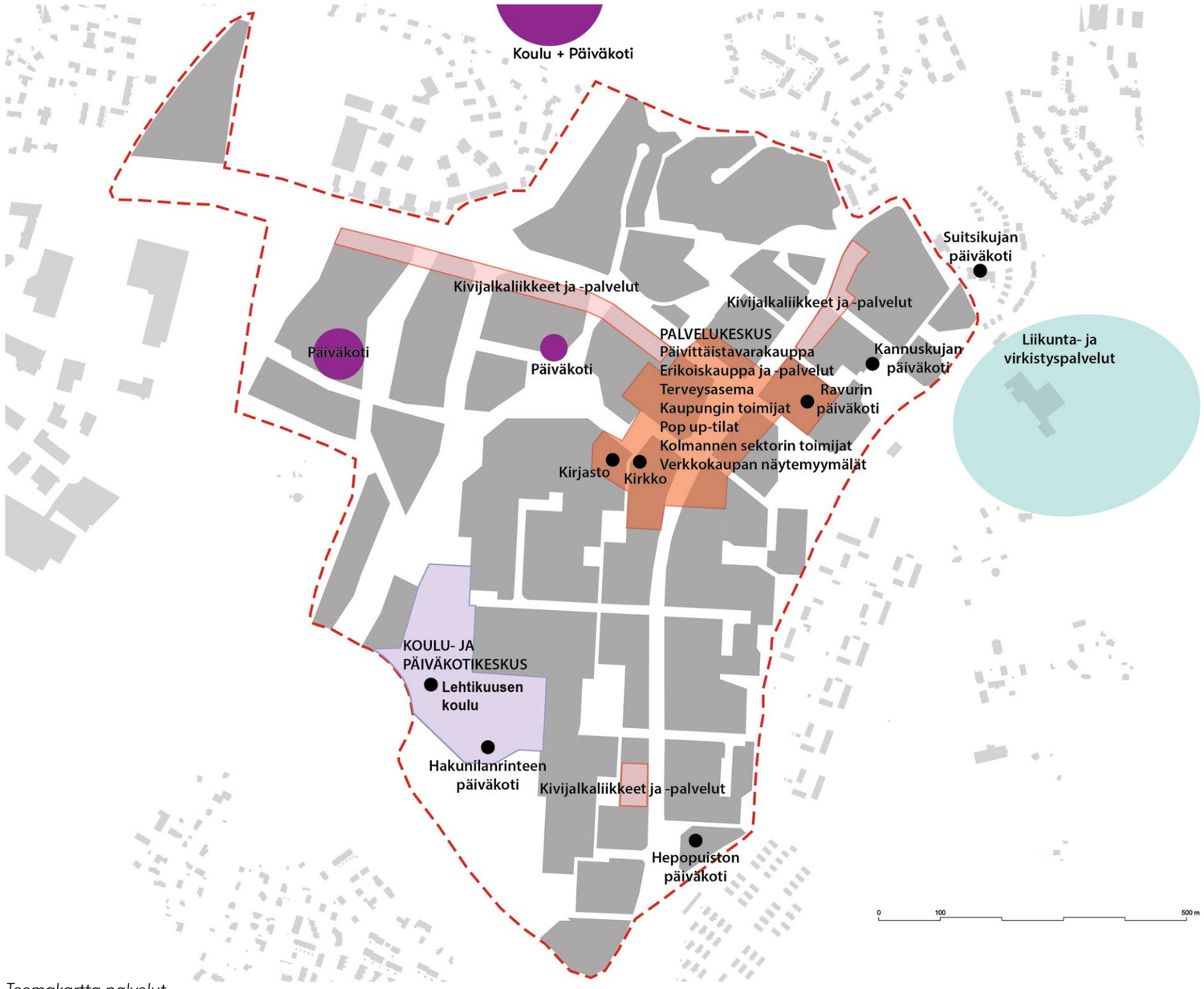
Kaavarunko on pääosin voimassaolevan yleiskaavan mukainen. Lahdentien siirto aiheuttaa Varikon alueella muutoksia korttelien muodostukseen. Kaavarunko täsmentää yleiskaavan keskustatoimintojen sijoittumista. Kaavarungossa keskustatoiminnot on keskitetty yleiskaavaa vahvemmin Kyytitien ja Hakunilantien risteyksen ympärille ja Kyytitien eteläpuolen varsi on esitetty tehokkaana asumisen ja kivijalkapalvelujen alueena.

5.2.3 Asuminen, palvelut ja työpaikat

Asuminen

Kaavarungon uusille korttelialueille ja tiivistyville keskustakortteleille sijoittuu laskennallisesti 4200 uutta asukasta. Laajentumisalueille sijoittuu keskustamaisen asuinrakentamisen kortteleita, joille voidaan toteuttaa nykyistä asuntotarjontaa monipuolistavia asuinratkaisuja ja sitä kautta monipuolistaa alueen asujaimistoa. Tavoitteena on mahdollistaa kohtuuhintaisen asuntorakentamisen toteutuminen hyvien liikenneyhteyksien ja palvelujen yhteyteen. Lisäksi täydennysrakentamisen potentiaalin nykyisten kerrostalokorttelien alueella on arvioitu olevan noin 2 000 asukasta. Tämän toteutuminen on pitkälti kiinni yksittäisten taloyhtiöiden päätöksenteosta. Lisärakentamisen voisi tehdä houkuttelevaksi vaihtoehdoksi esim. rakennusten peruskorjausten rahoittaminen uuden rakennusoikeuden kautta.

Uudisrakentamisessa huomioitavien melun ja pienhiukkasten torjunnan reunaehtojen lisäksi asumisen laatua on mahdollista parantaa vanhoissa kerrostaloissa täydennysrakentamisen avulla. Suunnittelun keinoilla on mahdollista vähentää olemassa olevassa asumisessa liikennemelun haittaa ja pienhiukkasia nykyisestä tasostaan.

Teemakartta palvelut

Kaupalliset palvelut
Hakunilan asukasmäärään nähden vähäisten lähipalvelujen lisäämiseen varataan keskusta-alueelta uutta tilaa. Kaavarungon tavoitteena on keskittää kaupalliset palvelut Hakunilan ytimeen ja kehittää nykyistä lähiöostaria palvelukeskukseksi, jonka ankkuriliiketoimintana on päivittäistavarakauppa. Kaupallisten palveluiden keskittäminen saman katon alle on kaupan toimintaedellytysten kannalta paras ratkaisu. Vetovoiman ja elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää myös lisätä erikoiskauppaa ja kaupallisia palveluita, järjestää sujuva pysäköinti sekä parantaa lähiympäristön viihtyisyyttä. Tavoiteltavaa olisi kehitellä paikallinen liikeidea yhdessä toimijoiden kanssa.

Päivittäistavarakauppa
Vetovoimaiset myymälät houkuttelevat asiakkaita myös keskustaa laajemmalta alueelta. Keskustaan varaudutaan sijoittamaan kolme yksikköä. Esimerkkisuunnitelmassa palvelukeskukseen sijoittuu kaksi päivittäistavarakauppaa (à 2 000 k-m^2) ja kolmas kaupan yksikkö (mahdollisesti pienempi, alle 500 k-m^2) sijoittuisi Hakunilan torin yhteyteen uuden asuinkorttelin katutasoon.

Erikoiskauppa ja muut kaupalliset palvelut
Erikoiskaupan liiketilan lisätarve Hakunilassa on 11 000 k-m^2, erikoiskaupan palveluita haetaan jatkossakin myös alueen ulkopuolelta. Hakunilassa profiloituminen toisi erikoiskaupalle lisäarvoa, joskin kaikki toimijat ovat tervetulleita. Hakunilan erikoiskaupassa voisivat painottua esim. lapsiperheiden ja ikäihmisten tarpeita palvelevat toimialat (kuten vaatekauppa ja pienelektroniikka) tai Porttipuiston tilaa vaativan erikoiskaupan tarjontaa täydentävät palvelut kuten pienet ja erikoistuneet valaisin- ja sisustustarvikemyymälät. Muiden kaupallisten palveluiden (lounasravintolat, kahvilat, fysioterapiapalvelut jne.) lisätarve Hakunilassa on 2 500 k-m^2. Esimerkkisuunnitelmassa palvelukeskukseen sijoittuu erikoiskauppaa ja palveluita n. 5 000 k-m^2, loput liiketiloista sijaitsevat Kyytitien ja Hakunilantien varren rakennusten kivijalassa.

Julkiset palvelut
Kaavarungon tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa nykyisiä keskustan julkisia palveluita. Esimerkkisuunnitelmassa kirjasto ja seurakuntakeskus jatkavat toimintaansa nykyisillä sijainneillaan. Kaavarunkotyön aikana saadun palautteen perusteella terveysaseman säilyttäminen on asukkaille tärkeää.

Koulu- ja päiväkotipalvelut keskittynevät jatkossa suurempiin yksiköihin. Kormuniityn laaksossa sijaitseva Hevoshaan koulu on lakkautettu.

Vanhustenkeskuksen ajatellaan sijoittuvan palvelukeskukseen.

Muut toimijat
Kaupan toimintojen lisäksi ostoskeskukseen voisi sijoittua kaupungin toimintoja, vapaamuotoiseen toimintaan tarkoitettuja asukastiloja, pieniä tiloja esim. pop up – toiminnalle, tiloja kolmannen sektorin toiminnalle sekä verkkokaupan näytemyymälöitä.

Työpaikat
Varsinaisten työpaikka-alueiden määrä vähentyy kaavarungossa. Työpaikkatarjonta painottuu kaupan ja palvelujen työpaikkoihin. Hakunilan sijainnissa on huomioitavaa, että se on yhden pääkaupunkiseudun suurimman työpaikka-alueen, Vantaan Akselin vieressä.

5.2.4 Liikenne

Ajoneuvoliikenne
Kaavarungon suurin liikenteellinen muutos nykytilanteeseen on Lahdentien siirto sekä Lahdentien ja Kyytitien risteysalueen muuttaminen eritasoratkaisusta kiertoliittymäksi. Lahdentie muuttuu samalla katualueeksi Hakunilan keskusta-alueen kohdalla. Ratkaisu pienentää Lahdentien estevaikutusta huomattavasti. Lahdentieltä on osoitettu katuliittymät uusille Varikon ja Lahdentien asuinalueille. Hakunilan keskustan sisäiseen pääkatuverkkoon kaavarunko ei tuo merkittäviä muutoksia, mutta keskustarakenteen tiivistyessä keskustaytimen liikenneympäristöä kehitetään jalankulkupainotteisempaan suuntaan.

Pysäköinti
Uusi tehokas rakentaminen ja tiivistävä täydennysrakentaminen edellyttävät pysäköinnin keskittämistä. Kaavarungossa esitetään, että uusien korttelialueiden pysäköinti järjestetään ensisijaisesti keskitettyihin pysäköintilaitoksiin, mikä mahdollistaa korttelipihojen maanvaraisuuden ja tuo joustoa tuleviin asuntotuotannon tarpeisiin.

Uudistuvan ostoskeskus/palvelukeskuksen yhteyteen esitetään erillistä pysäköintilaitosta, jota operoisi sitä varten perustettava yhtiö. Ratkaisu toisi joustavuutta keskustakorttelien uudistamiseen, palvelisi useampaa kohdetta ja mahdollistaisi paremmin tehokkaan vuoropysäköinnin.

Tiiveimmillä korttelialueilla myös kansiratkaisut ovat mahdollisia. Määräaikaisena kokeiluna on käytetty kerrostaloasumiselle pysäköintinormia **130 ap / k-m^2**. Lieventyvä autopaikkamitoitus edesauttaa täydennysrakentamisen sovittamista nykyisille korttelialueille.

Joukkoliikenne
Kaavarungon maankäytössä on huomioitu yleiskaavan joukkoliikenneselvitys. Täydennysrakentaminen ja uudet korttelialueet keskittyvät selvityksen mukaisen joukkoliikenteen reitistön varteen. Kaavarungossa on varauduttu joukkoliikenteen runkoreitin muuttamiseen bussiliikenteestä raitiotieyhteydeksi, mikä parantaisi joukkoliikenteen palvelutasoa entisestään. Raitiotie kulkee ajoradalla muun liikenteen joukossa. Raitiotiepysäkit sijoittuvat Varikon alueelle, ostoskeskuksen kulmalle sekä Hakunilantien eteläosaan.

Lahdenväylälle toteutuva pitkänmatkan bussiliikenteen vaihtopysäkki parantaa osaltaan yhteyksiä Helsingin keskustan ja lentokentän suuntaan.

Kävely ja pyöräily
Kaavarunko vahvistaa alueen nykyisiä kävely- ja pyöräyhteyksiä. Tavoitteena on jalankulun ja pyöräilyn ensisijaisuus alueen sisäisessä liikkumisessa. Sisäisen reitistön pohjois-eteläsuuntaisena selkärankana säilytetään alkuperäisen asemakaavan mukainen Hakunilanraitti. Uusi itä-länsisuuntainen pyöräilyn ja kävelyn pääyhteys yhdistää Lahdenväylän ja Varikon suunnan laajentumisalueet ja Håkansbölen kartanopuiston/Kormuniitynojan purolaakson mahdollisimman sujuvasti toisiinsa. Optiona yhteys voisi tulevaisuudessa jatkua myös Porttipuistoon asti. Nykyinen, keskustasta Kormuniityn laaksoon pääyhteytenä keskustasta johtava Ravurinpolku ei ole esteetön, mutta sille on osoitettavissa uusi rinnakkainen, esteetön reitti Raudikkokujan ja Hevoshaan rinnemetsän kautta.

Kyytitien ja Hakunilantien ylikulkusillat säilytetään Hakunilan uutta toria lukuun ottamatta, sillä ne yhdistävät tehokkaasti ja suoraviivaisesti kadun eri puolien maankäyttöä toisiinsa. Katutason jalankulkuympäristöä kehitetään kauttaaltaan viihtyisämmäksi – kadut houkuttelevat kävelemään.

Kyytitien profiilia loivennetaan, mikä osaltaan parantaa keskustan saavutettavuutta. Katupuuistutuksin luodaan katuympäristöstä vihreä ja miellyttävä kulkea. **Kyytitielle esitetään varattavaksi liikkumisen ”harrastekaistaa”, jota vuodenajasta riippuen käyttäisivät mm. rullaluistelijat, skeittaajat, hiihtäjät ja potkukelkkailijat.**
Vantaan pyöräilyn laatukäytäväverkon tavoitteiden mukaisesti Kyytitietä ja Hakunilantien sekä Lahdentien vartta pitkin kulkevaksi on osoitettu pyöräilyn laatukäytävät.

Liikenteen toimivuus, ympäristöhäiriöt ja liikenneturvallisuus
Lahdentien muuttaminen korttelien rajaamaksi keskustamaiseksi katualueeksi uusine liittymineen rauhoittaa liikennettä. Samoin tiivistyvä rakentaminen estää liikennemelun leviämistä tehokkaammin. Keskustarakenteen laajentumista Varikon alueelle helpottaa, että Lahdenväylän vaihtopysäkkien rakentamisen yhteydessä moottoritien varteen on määrä toteuttaa meluesteet molempiin suuntiin. Kävelyn ja pyöräilyn reitit sovitetaan lähtökohtaisesti samaan tasoon ajoneuvoliikenteen kanssa uusilla alueilla. Keskusta-alueen liikenneturvallisuus parantuu Kyytitien ja Hakunilantien muutosten myötä, jotka muuttavat liikenneympäristöä jalankulkupainotteiseksi erityisesti liikekeskusten kohdalla. Hakunilantien läpiajoliikennettä pyritään vähentämään ohjaamalla pohjoisesta tuleva liikenne Kyytitien suuntaan.

Työn yhteydessä ei ole suoritettu erillisiä liikenteen toimivuustarkasteluja tai liikennemäärälaskelmia uudessa maankäyttötilanteessa. Liikenteellisten vaikutusten arviointi täsmentyy maankäyttösuunnitelmien tarkentuessa ja edistyessä asemakaavavaiheeseen.

Liikenne

- Päätieverkko
- Pääkatuverkko
- Varaus joukkoliikenteen runkoreitille (raitiotievaraus)
- Pysäkki, alustava sijainti
- Kävelyn / pyöräilyn pääyhteys
- Kävelyn ja pyöräilyn esteetön yhteysoptio
- Polkupyöräilyn laatukäytävävaraus
- Ylikulkusilta + alikulku
- Alikulku

Teemakartta liikenne 1:7500

5.2.5 Viheralueet ja julkiset tilat

Viheralueet

Suunnitelmassa säilytetään ja vahvistetaan keskustan nykyistä viherverkostoa sekä osoitetaan lisää toiminnallista puistotilaa uusille rakentamisalueille. Uusille ja vanhoille asukkaille tarjotaan riittävät ja laadukkaat viheralueet ja julkiset ulkotilat, jotka liittyvät toisiinsa turvallisella ja sujuvalla kevyen liikenteen reitistöllä. Alueen ekosysteemipalvelut vahvistuvat nykyisen viherrakenteen säilyessä ja sitä kehittämällä.

Suunnitelmassa esitetään Kormuniitynojan ennallistamista eteläisen Varikon alueella. Samalla lisä¬tään alueen tärkeitä ekosysteemipalveluja mm. pienvesistön virtaamien hallinnassa ja hulevesien puh-distuksessa. Avo-oja on alueen uuden asukaspuiston identiteetin luoja. Puisto palvelee myös Kyytitien pohjoispuolelle jo rakentuvaa asuinaluetta, jolta oma puisto nykyisin puuttuu.

Hakunilan tunnettavuutta porttina Sipoonkorpeen parannetaan. Hakunilan keskustan tulisi olla helppo ja luonteva saapumissuunta kansallispuistoon. Keskustan ja Kormuniityn puistomaisen laakson yhdistävän Ravurinpolun asemaa ja liittymistä keskustaan korostetaan. Asukkaiden tärkeänä virkistysalueena pitämän Håkansbölen kartanopuiston ja keskustan välisiä yhteyksiä selkeytetään.

Julkiset kaupunkitilat

Hakunilan ja Kyytitien risteysaluetta kehitetään Hakunilan uutena torina, joka toimii keskustan eri osa-alueita yhdistävänä linkkinä ja kohtauspaikkana. Katu- ja toritilaa kehitetään rakentamisen ja kivijalkapalveluiden selkeästi rajaamana kaupunkitilana. Liikenneympäristö suunnitellaan ensisijaisesti jalankulun näkökulmasta. Bussi- ja raitiotieliikenteen pysäkit sijoittuvat torin yhteyteen.

Katutilojen suunnittelussa painopiste on jalankulkuympäristön laadun parantamisessa sekä vehreyden ylläpitämisessä ja lisäämisessä, esim. puuistutuksiin. Keskeisin kehitettävä katutila on Kyytitien varsi, josta Lahdentien risteysalueen muutosten, uusien asuinkorttelien ja raitiotien rakentamisen myötä on määrä tulla kaupunkimainen saapumisväylä Hakunilan keskustaan.

Vesitalous

Kyytitien pohjoispuolen hulevesien viivytysallas palvelee Itä-Hakkilanojan valuma-alueen puoleisena keskitettynä hulevesien hallintaratkaisuna, ennen sen yhtymistä Kormuniitynojaan. Se toimii myös osittain ostoskeskuksen ja keskustatoimintojen alueen hulevesiratkaisuna. Puron pienelle mutkittelulle on varattu tilaa varikkoalueelle tulevassa puistossa.

Puron varsi toimii viheryhteytenä Kyytitien pohjoispuolen viheralueille. Varikkoalueen eteläosasta viheryhteys kulkee itään kohti Håkansbölen kartanoa ja Hakunilan urheilupuistoa. Puro kiertää lenkin alueen etelä-osassa putkitettuna ja palaa taas avouomana Kehä III pohjoispuolella puistoalueelle kartano- ja urheilupuistossa.

Rakennettaessa ojien ja hulevesireittien läheisyyteen on otettava huomioon nykyisen pohjavesi-olosuhteiden säilyttäminen sekä rakennusten alimmissa rakenteissa pohjaveden ja viereisen hulevesireitin toiminta sekä lähellä sijaitsevien rakennusten rakenteiden terveellisyys ja turvallisuus. Hulevesireitin luonnonmukainen vedenkorkeuden vaihtelut on huomioitava rakenteiden toteutuksessa.

Hulevesien hallinnassa kiinnitetään huomiota laadullisen hallinnan lisäksi myös esteettisiin ratkaisuihin. Katujen puurivistöjä voidaan hyödyntää hulevesien hallinnassa. Tällöin puiden kantava kasvualusta suunnitellaan vettä suodattavaksi rakenteeksi, johon ohjataan katujen vesiä. Torialueella hyödynnetään hulevesiä puurivistön sekä viherpainanteen istutuksille.

Korttelialueilla voidaan hulevesien hallinnassa hyödyntää kattopuutarhoja/ viherkattoja, sekä kansipihoilla sadepuutarhoja. Sadepuutarhat eli biopidätyspainanteet ovat kasvipeitteisiä rakenteita, jotka lisäävät haihduntaa ja viivyttävät sekä käsittelevät vesiä.

5.2.6 Kaupunkikuva

Keskustarakenteen laajentuminen ja korkean rakentamisen (yli VIII kerrosta) sijoittuminen Hakunilan keskustaan parantaa Hakunilan näkyvyyttä erityisesti Lahdenväylän suuntaan. Hakunilan keskustan nykyinen, toteutusaikansa väljä aluerakentamisen kaupunkimaisema muuttuu kaavarungon toteutuessa merkittävästi. Suurimmat muutokset kohdistuvat keskeisen pääkatuverkon varteen. Hakunilantie ja Kyytie muuttuisivat rakentamisen selkeästi rajaamiksi joukkoliikenne-/puistokaduiksi. Julkisten tilojen muutokset parantavat paitsi asuinympäristöä, myös alueella asioinnin kokemusta ja tarjoavat viihtyisiä paikkoja oleskelulle.

Hakunilan keskustan lakialuetta ympäröivä rinnemetsävyöhyke säilyy jatkossakin alueen kaupunkikuvan ominaispiirteenä. Poikkeuksena tästä on keskustan laajentuminen Lahdentien ja Varikon alueen suuntaan. Keskustan itäpuoleinen Håkansbölen kulttuurimaisemakokonaisuus ei sisälly suunnittelualueeseen eikä sen osalle ole esitetty konkreettisia uusia toimintoja. Kaavarungon maankäytöllä ole suoraa vaikutusta kulttuurimaisemaan, eikä aluetta keskustan suunnassa rajaavalle rinnemetsävyöhykkeelle ole esitetty uutta ulkoiluraittia lukuun ottamatta viheralueita muuttavaa maankäyttöä. Hakunilan huomattava asukasmäärän lisäys on jatkossa huomioitava viheralueverkoston reitityksen ja toiminnallisten alueiden riittävyyden kannalta.

Ideakuvat 1. Hulevesien viivytysaltaat osana puroa: Kormuniitynoja avataan puthesta ja puistoalueelle sijoitetaan hulevesien viivytysallas. Eteläosaan puistoalueesta sijoittuu uusi leikkipuisto. (Ramboll)

Ideakuvat 2. Hulevesirakenteet: Katu- ja pysäköintialueilla hulevesiä käsitellään biopidätysrakentein, jotka puhdistavat ja haihduttavat hulevettä. Raitiotiellä voidaan käyttää läpäiseviä pinnoitteita. (Ramboll)

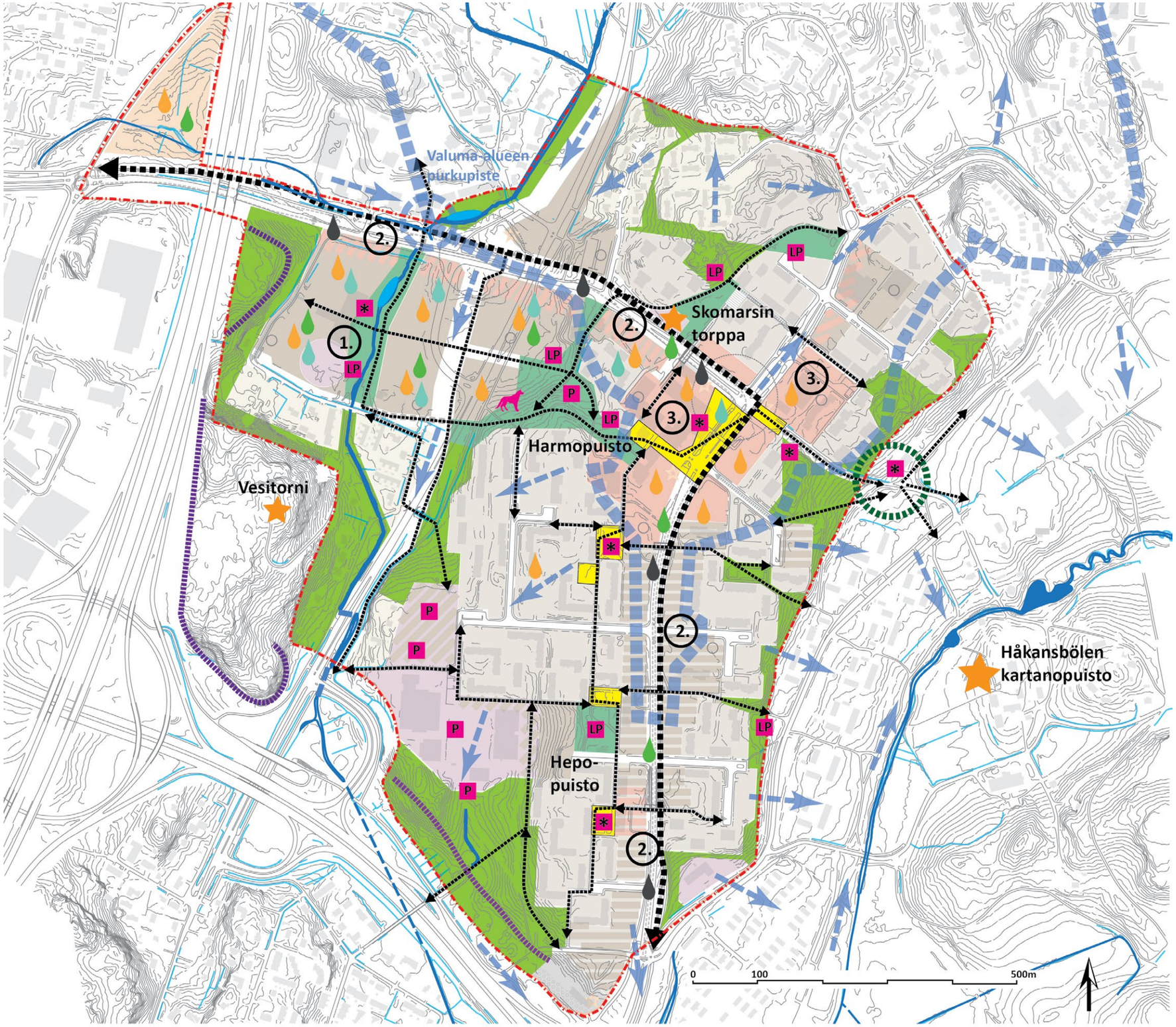

Ideakuvat 3. Sadepuutarhat: Aukioille ja korttelipihoille voidaan sijoittaa sadepuutarhoja. (Ramboll)

Merkinnät

- Puisto
- Keskustaa rajaava rinnemetsäalue
- Aukio / tori
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä, rajaava korkeusero
- LP — Leikkipaikka
- P — Pelikenttä
- Koira-aitaus
- * — Aktiviteettitoimintojen kehittäminen: esim. kuntoilu-, levähdys- tai grillipaikka
- Kevyen liikenteen solmukohta
- Pyöräilyn laatureitti
- Kävely - ja pyöräilyreitti
- Valuma-alueen raja
- Hulevesien virtaussuunta
- Puro
- Oja
- Hulevesien viivytysallas
- Biosuodatusrakenne esim. biohiili
- Sadepuutarha / Viherpainanne
- Viherkatto / Kattopuutarha
- Läpäisevät pinnoitteet
- 1. — Viittaus ideakuviin

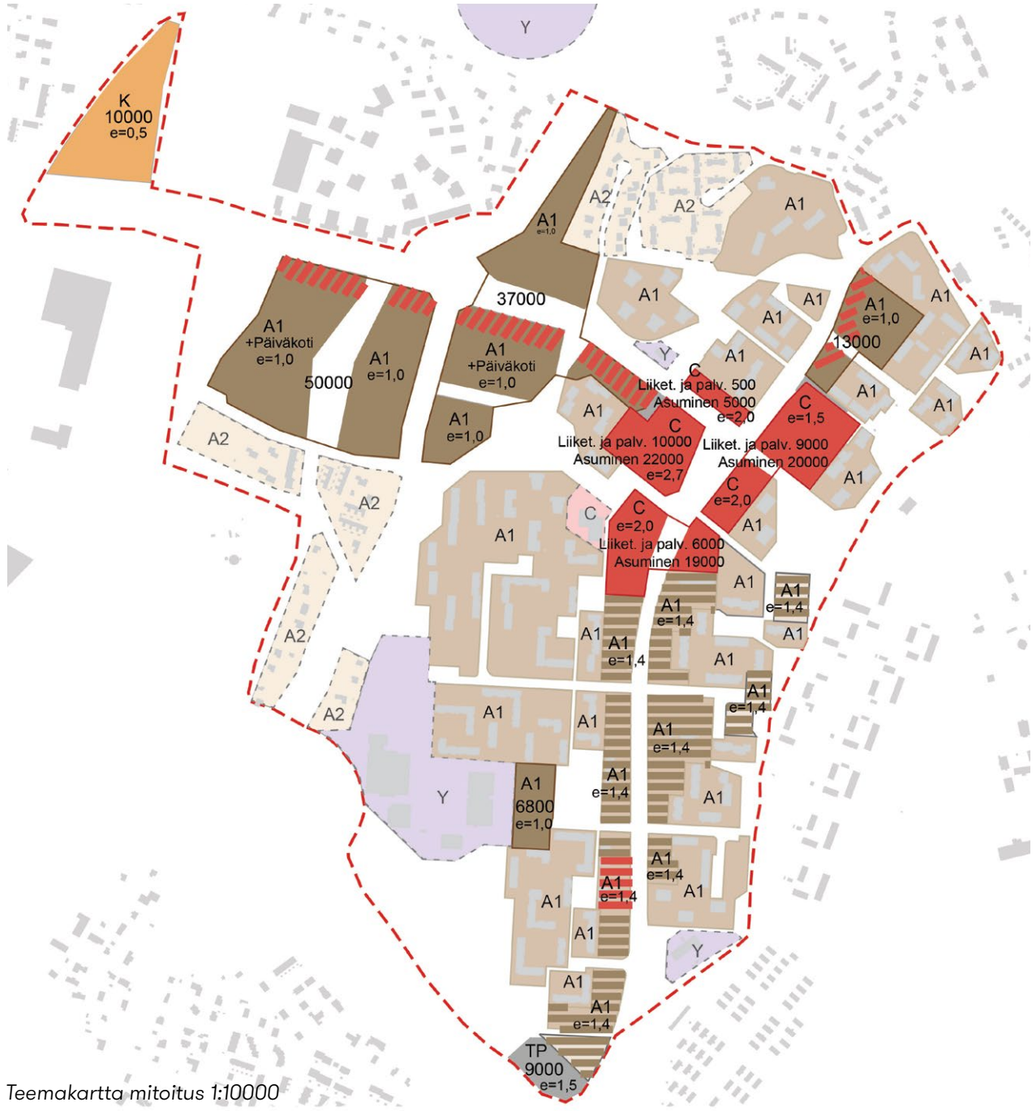
Teemakartta viheralueet ja hulevedet. (Ramboll)

5.2.7 Mitoitus

Käyttötarkoitus	*Mitoitus nykyinen*	*Mitoitus uusi*	*Huomioita*
Keskustatoimintojen korttelialue (C)	Ei mitoituslukuja	88 000 k-m² / josta n. 30 % liiketilaa ja palveluita, n. 70 % asumista	Liiketilojen ja palveluiden osuus n. 30 000 k-m².
Asumisen korttelialue (A)	302 000 k-m²	517 000 k-m²	Lisäys n. 215 000 k-m²
Liike ja toimistorakennusten korttelialue (K)	29 000 k-m²	10 000 k-m²	Sijoittuu täydentämään Porttipuistoa vaihtopysäkkien yhteyteen. e=0,5 Nykyisessä mitoitusluvussa on mukana ns. sekakäyttötarkoituksia (asuin-, liike- ja toimisto)
Työpaikka-alue (TP)	44 000 k-m²	9 000 k-m²	Vähenee n. 35 000 k-m²
Palvelujen korttelialue (Y)	43 000 k-m²	Ei mitoituslukuja	Varaudutaan kahden uuden päiväkodin rakentamiseen kaavarungon alueelle. Alueen ulkopuolella Kaskelaan tutkitaan koulu + päiväkodin rakentamista.
yht.	**418 000 k-m²**	**624 000 k-m²**	Lisäksi Y-korttelialueiden kerrosala
	+ Lisäksi A2 – asumisen korttelialueiden täydennysrakentamisalueiden kerrosoikeus		

Uusia asukkaita:

Käyttötarkoitus	Mitoitus	Asukasmäärä	***Huomioita***
Keskustatoimintojen korttelialue (C)	88 000 k-m² / josta 20-30 % liiketilaa ja palveluita, 70-80 % asumista	n. 1450 as	
Tehokas uusi asumisen korttelialue (A1)	122 000 k-m²	n. 2650 as	
Kerrostalojen korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa (A1)	35 000 k-m²	n. 700 as	Korttelialueiden rakentamisen on arvioitu tehostuvan enintään 20 %, mikä tarkoittaa tehokkuusluvun kasvua esim. 1,0:sta 1,2:een.
Ensisijainen/tehokkaimman täydennysrakentamisen korttelialue (A1)	58 000 k-m²	n. 1250 as	Täydennysrakentamisen määrä on arvioitu käyttämällä korttelialueiden uutena tehokkuuslukuna e=1,4

Teemakartta mitoitus 1:10000

Mitoitus

C	Keskustatoimintojen korttelialue. Kerrosalasta 70-90% on asumista, loput liiketilaa ja palveluita.
A1	Tehokas uusi asumisen korttelialue ja kivijalkapalveluita. Ensisijaisesti kerrostaloja.
A1	Tehokas uusi asumisen korttelialue. Ensisijaisesti kerrostaloja.
A1	Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa. Korttelitehokkuuden on arvioitu korottuvan n. 20%.
A2	Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.
A1	Hakunilantien varren täydennysrakentaminen. Ensisijaisesti kerrostaloja.
Y	Yleisten rakennusten alue.
Y	Yleisten rakennusten alue, jolle voidaan tutkia mahdollisuutta sijoittaa asuinrakentamista.
K	Liike- ja toimistorakennusten alue.
TP	Työpaikka-alue.
2900	Rakennusala (k-m²)
e=2,0	Korttelitehokkuus

5.2.8 Taide

Hakunilan taiteen lähtökohdat syntyvät alueen kiehtovasta kerroksellisuudesta ja kulttuurisista merkityksistä vuosisatojen varrelta. Talonpoikien ja aateliston elämä on aikoinaan muodostanut sosiaalista todellisuutta. 1970-luvulla aluerakentamissopimus määritti rakentamista ja uusi lähiö nousi Hakunilaan. 1990-luvulta lähtien taloudellisten taantumien vaikutukset tuntuvat alueella. Nykypäivänä monikulttuurinen yhteisö on rikkauden mahdollistaja, vaikka sosioekonomisia ongelmia on. Taide yhdistää ja luo merkityskenttiä ympäristössä ja taide eheyttää yksilöjä ja yhteisöjä.

SILLANRAKENTAJAT Taiteen teema

a) Mies ja Hevonen, ajallisesti kerrostuvat merkitykset maisemassa

Sodassa ja rauhassa ratsukko sekä mies ja hevonen olivat lyömätön työpari ja loivat merkityksiä maisemaan.

Vuosisatojen aikana miehen ja hevosen läsnäolo muokkasi ja jätti jälkiä Hakunilan kylän, nykyisen Hakunilan asuinalueen maisemaan. 1500-luvulta lähtien kylässä raivattiin peltojen tieltä metsää, kivikkoista ja kallioista maata ja 1600-luvulla Håkansbölen kartanon peltoala oli 14 tynnyrinalaa. Håkansbölen aatelinen säterikartano menetti kruunun lahjoitukset 1680-luvun isossa reduktiossa ja jolloin kartanosta muodostettiin säteriratsutila. Kuninkaan ratsuväki varustettiin ratsupalveluvelvollisuudella. Miehen, hevosen ja varusteiden – ratsumiehen – varustaminen ratsulipustoon oli taloudellisesti kuormittava tehtävä. Håkansbölen kartano, talonpojat, herrat ja kruunu ovat muovanneet miljöötä, joka on nykyisin kaikkien saavutettavissa olevaa arvokasta kulttuurimaisemaa.

b) Bridge over Troubled Water, nopeasti muuttuva maailma

Aluerakentamisen ajan lähiönä Hakunila hahmottuu kallioiseen ja vehreään maastoon sijoittuvista kerrostaloista pihoineen ja katutiloineen. Kerrostaloalueelta laskeudutaan matalan rivitaloalueen ja Sotungin lukion ja liikuntapuiston vyöhykkeille. Ostoskeskus muodostaa alueelle toiminnallisen keskuksen ja se odottaa uutta tulemistaan palveluntarjoajana. Lähiöideologiaan liittyi ajattelu, jossa päivisin naiset ja lapset luovat päiväajan tiloja, sosiaalisia verkostoja ja ylläpitävät niitä. Nykypäivän Hakunila on monikulttuurinen asuinalue, jossa tilaa tuottavat eri-ikäiset asukkaat sosiaalisine verkostoineen. Tarvitaan siltoja yhdistämään ja vahvistamaan yhteisöä ja yksilöjä. Elävä kaupunginosa muotoutuu eletyistä tiloista ihmisineen.

c) Jalankulkijoiden ilmaisu, osallistavat teokset syntyvät liikkumalla

Michel Certeau kirjoittaa kiehtovasti jalankulkijoiden ilmaisusta, jossa askelilla on puhunta.

Jokainen kulkija luo tilaa ja määrittää paikkojen elämistä. Jokainen liike yhdistää Hakunilan upean luonnon ja Sipoonkorven kansallispuiston. Vanhojen siltarakenteiden tulee väistyä uuden tieltä ja silloista tulee tulevaisuuden metaforia. Liike on silta rakennetun ja rakentamattoman välillä.

d) Taiteen mahdollistaminen

Hakunilan alueelle syntyvää taidetta (pysyvät ja väliaikaiset teokset, suunniteltava taide, osallistava taide, viljeltävä yhteisöteos, mehiläisten ja perhosten niityt sekä Vantaan taidemuseo Artsin Seinähullu Vantaa -katutaidehanke) hahmotetaan portaiden, siltojen ja porttien verkostona, joka luo merkityksiä maisemassa. Nykyisten siltojen dokumentointi, Hakunilan kylän ja Håkansbölen kartanon miljöö, luonnonympäristö, upea viherverkosto Sipoonkorven kansallispuistoon sekä kokonaisuudessaan Hakunilan kaavarunko ovat lähtötietoja laadittavalle taiteen suunnitelmalle. Taiteen huomioiminen kaavarungossa pohjustaa päätöksentekoa, jotta alueelle voidaan laatia taideohjelma SILLANRAKENTAJAT. Vantaan kaupunki valmistelee Arkkitehtuuriohjelman kärkihanketta, jossa kehitetään toimivat ja kestävät käytännöt julkisen taiteen hankintaan ja ylläpitoon.

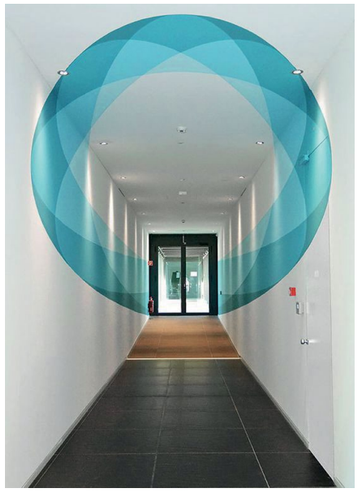
The Infinite Bridge / Gjode & Povlsgaard Arkitekter

The Infinite Bridge / Gjode & Povlsgaard Arkitekter

Charles Sandison, valotaideteos, installaatio

Truly Design, VF Corporation Headquarters Space Oddity

5.3 Kaavarungon ydinalue

Osana kaavarunkotyötä laadittiin keskeisimmälle ydinalueelle viitesuunnitelma. Lisäksi esitettiin tarkempi ideasuunnitelma uuden palvelukorttelin ja sitä ympäröivän keskustan ydinalueen tulevaisuudesta.

5.3.1 Liikekeskusta - Varikko

Kaavarungon keskeisimmät kehittämisalueet ovat liikekeskusta, Kyytitien varsi sekä Varikon uusi asuinalue Lahdentien molemmin puolin. Merkittävä osa Hakunilan uusista asukkaista tulee sijoittumaan näille alueille.

Lahdentien siirtäminen ja kiertoliittymän rakentaminen Kyytitielle mahdollistaa keskustarakenteen eheän laajentamisen kohti Porttipuistoa ja Hakunilan muuttumisen ”näkyvämmäksi” Vantaan kaupunkirakenteessa. Liikekeskustaa lukuun ottamatta rakentaminen on pääosin asuinrakentamista. Liikekeskustassa päivittäistavarakauppa ja erikoiskauppa sijoittuvat pääosin saman katon alle uuteen palvelukeskukseen, lisäksi Kyytitien varren ja Hakunilantien pohjoisosan asuintaloihin voi sijoittua kivijalkapalveluita. Muutosten myötä Kyytitien ilme muuttuu väljästä lähiökadusta kaupunkimaiseksi kivijalkapalvelujen joukkoliikennekaduksi.

Varikon uusi asuinalue rakentuu uuden puiston ja sen läpi avouomana kulkevan Kormuniitynojan ympärille. Korttelit ovat selkeästi rajautuvia suurkortteleita, rakentamisen korkeus on pääosin V-VIII - kerrosta. Ajo uusiin kortteleihin tapahtuu Lahdentien kautta, pysäköinti järjestetään keskitettyihin pysäköintilaitoksiin. Ratkaisulla pyritään edistämään kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumista. Keskitetty pysäköinti mahdollistaa myös korttelien pihaympäristön kehittämisen maanvaraisena. Läntisimmässä osassa rakentamisen sijoittumisessa huomioidaan alueella sijaitseva paineentasausasema ja sen vaatimat suojaetäisyydet. Tulevaisuudessa myös Varikon alueen eteläpuolella sijaitsevan pientaloalueen on mahdollista muuttua kerrostalovaltaiseksi, joskaan kaavarungon toteutuminen ei sitä edellytä.

Varikon ja Lahdentien itäpuoleiselle alueelle sijoittuvat uudet päiväkodit, joiden sijainti täsmentyy jatkosuunnittelussa. Päiväkotien hyvä saavutettavuus (saattoliikenne/turvallinen jalankulku) ja sijoittuminen puiston äärelle on tavoiteltavaa.

Lahdentien muuttaminen kaduksi rauhoittaa liikenneympäristöä, vähentää liikenteen meluhaittoja siten mahdollistaen asuntorakentamisen sijoittamisen kaupunkimaisesti katualueeseen kiinni. Pääkatuverkon muutoksen myötä jalankulku- ja pyöräilyreitit muutetaan kulkemaan samassa tasossa muun ajoneuvoliikenteen kanssa. Varikon puistovyöhyke liittyy osaksi keskustan nykyistä viherverkostoa, tavoitteena on luoda sujuvat yhteydet Varikonpuistosta keskustan kautta Kormuniityn puistolaaksoon ja Håkansböleen asti.

Ydinalueen viitesuunnitelma 1:6000.

Näkymäkuva Varikon alueesta.

5.3.2 Ostoskeskuksen kortteli

Tässä raportissa esitetty ratkaisu perustuu siihen, että nykyisen ostarin tilalle toteutuu palvelukeskus – tyyppinen hybridikortteli, jonne sijoittuu päivittäistavarakauppa, julkisia ja yksityisiä palveluita, erikoiskauppaa sekä ylempiin kerroksiin asumista. Kortteliin on ajateltu sijoittuvan mm. vanhustenkeskuksen. Suunnitelma edellyttäisi myös yhden nykyisen kaupungin omistaman asuintalon purkamista. Korttelin tulee muodostaa aktiivisia katutason julkisivuja eri suuntiin. Erikoiskaupat avautuvat katutasoon päivittäistavarakauppojen sijoittuessa katutason alle. Korttelin maamerkkirakennus, XVI-kerroksinen torni sijoittuu Kyytitien varteen. Pysäköinti on keskitetty erilliseen laitokseen. Laitoksen mitoituksessa huomioidaan, että sinne sijoittuu myös viereisten asuinkorttelien nykyisiä asukaspaikkoja sekä niiltä vapautuvalle alueelle rakennettavien uusien asuintalojen autopaikkoja. Liikenne pysäköintilaitokseen ja kaupan huoltoajo johdetaan kortteliin Kyytitien puolelta.

Hakunilantien ja Kyytietien kaupunkirakenteelliseen ja –kuvalliseen solmukohtaan muodostetaan uusi aukiotila, jonka yhteyteen sijoittuvat joukkoliikenteen pysäkit. Päivittäistavarakaupalle ja liiketiloille varataan mahdollisuus sijoittua myös ostoskeskuksen ympärille suunniteltujen tehokkaiden asuinkortteleiden kivijalkatiloihin. Yhtenä mahdollisena liike- ja asuinkorttelina on esitetty nykyisen päiväkotikorttelin aluetta. Tällöin keskeisestä julkisesta kaupunkitilasta muotoutuu selkeästi rajattu ja toiminnallisesti aktiivinen paikka. Jalankulun ensisijaisuutta edistetään Hakunilantien liikenneympäristön muutoksilla: läpiajoliikennettä aukion poikki etelään Kehä III:n suuntaan vähennetään suuntaamalla se Kyytitien kautta. Samoin aukiotilan liittymistä Ravurinpolkuun ja Håkansbölen kulttuuriympäristöön korostetaan. Suuren rakentamisvolyymin mittakaavaa pehmennetään korttelien katutason arkkitehtonisilla ratkaisuilla sekä julkisen tilan toiminnoilla, pintamateriaaleilla, katosrakenteilla ja viherrakentamisella.

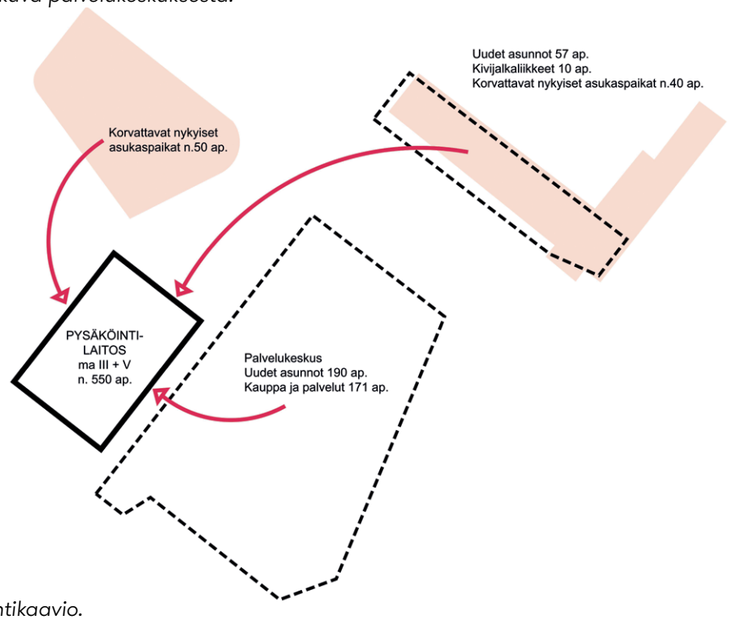
Suurten yhtäaikaisten muutosten vaikeutena on niiden sovittaminen kiinteistöjen omistusoloihin. Kiinteistöjen omistajien tavoitteiden yhteensovittaminen on edellytys uusien hankkeiden etenemiseksi. Ostoskeskuksen kortteli voisi alkaa uudistua Kyytitien varresta nykyisen liikekeskuksen jatkaessa vielä toimintaansa. Toinen kynnysinvestointi olisi uuden pysäköintilaitoksen rakentaminen. Laitoksen operointi perustuisi tällöin erillisen, toiminnasta vastaavan yhtiön vastuulle.

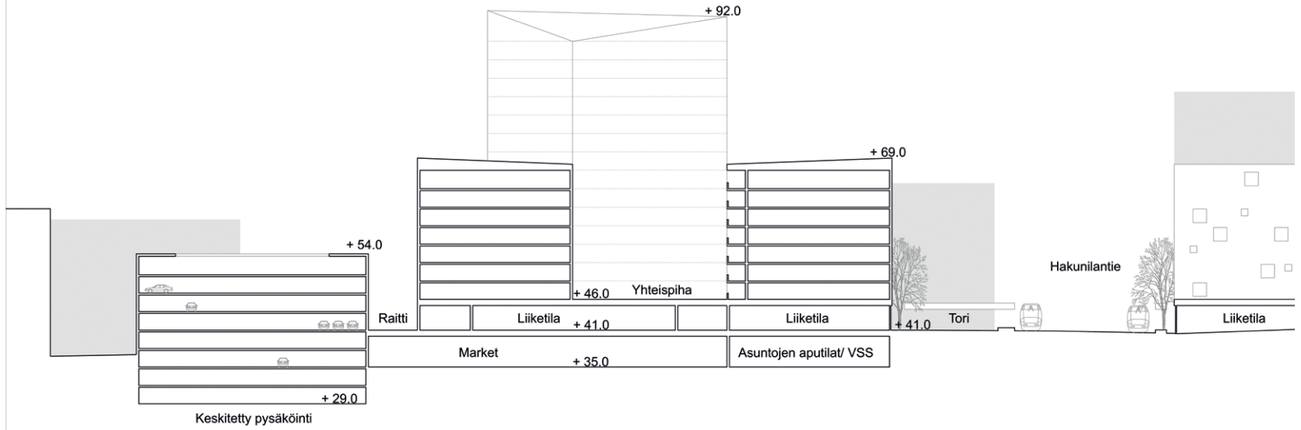
Ostoskeskuksen alueen viitesuunnitelma 1:1000

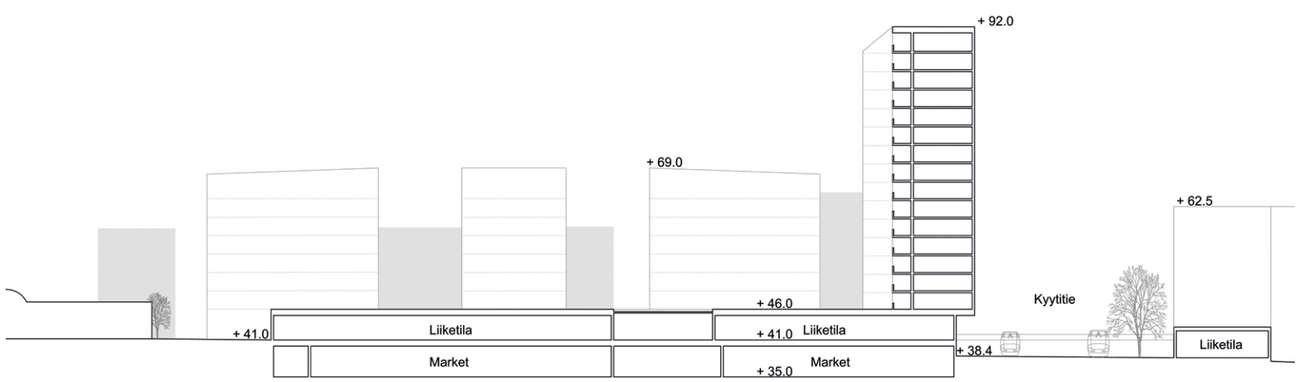
Näkymäkuva palvelukeskuksesta.

Pysäköintikaavio.
Keskitettyyn laitokseen sijoittuu palvelukeskuksen lisäksi ympäröivien korttelien asukaspaikkoja nykyisille ja uusille asukkaille.

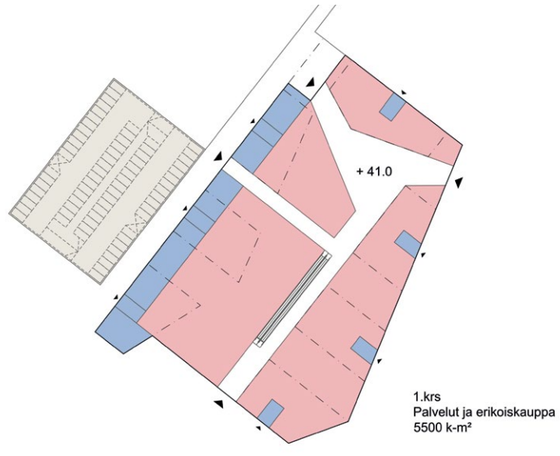
Palvelukeskus leikkaus A-A 1:2000

Palvelukeskus leikkaus B-B 1:2000

Palvelukeskus kaavio, 1. krs 1:2000

Palvelukeskus kaavio, kellari 1:2000

Asuinrakennus, aputilat, VSS, porrashuoneet
Palvelut ja erikoiskauppa
Päivittäistavarakauppa
Pysäköinti

6. KAAVARUNGON VAIKUTUKSET

Kaavarunkotyön osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on arvioitaviksi vaikutuksiksi on esitetty:

- Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen
- Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen
- Vaikutukset kaupunkikuvaan, luontoon, maisemaan ja kulttuuriympäristöön
  - Rakennettu ympäristö
  - Maisema
  - Maa ja -kallioperä, vesi, ilma, kasvi ja eläinlajit
  - Luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarat
  - Ilmastovaikutukset
  - Kulttuuriperintö
- Vaikutukset asukkaisiin, elinympäristöön ja palveluihin
  - Asuminen
  - Melu
  - Ilmanlaatu
  - Ekosysteemipalvelut
  - Kaupalliset palvelut
  - Julkiset ja muut palvelut
- Vaikutukset elinkeinoihin ja talouteen
  - Työpaikat
  - Yhdyskunta ja energiatalous

Kaavarunkosuunnitelman keskeisten vaikutusten arviointi on esitetty raportin suunnitelmakuvauksen yhteydessä. Työn kuluessa vaikutusten arviointi on painottunut seuraaviin asioihin:

- Yhdyskuntarakenteen eheä kehitys ja kaupunkirakenteen muutosten toteuttamiskelpoisuus
- Liikkumismuotojen toimivuus ja yhteen sovittaminen, liikenneturvallisuus ja liikenteen ympäristöhäiriöiden vaikutus/huomiointi maankäyttöratkaisuissa
- Lähipalvelujen parantuminen ja riittävä määrä sekä hyvä saavutettavuus
- Kaupunkirakenteen ja kaupunkiympäristön monipuolistuminen
- Asuntorakentamisen edellytysten turvaaminen sekä monipuolistuva asuntotarjonta ja asuinympäristö, uusien yhdyskuntarakenteen kannalta edullisesti sijoittuvan asuntorakentamisen alueiden kehittäminen
- Viherverkostojen eheä kehittäminen ja laajentaminen
- Jalankulku ensisijaisuus alueen sisällä
- Virkistysalueiden ja -toimintojen tarjonta, alueen liittyminen kulttuurimaisemakokonaisuuteen
- Hulevesien luonnonmukaisen hallinnan edistäminen
- Sosiaaliset vaikutukset: alueen asukkaiden kehitystarpeet ja kuulemistilaisuudet.

7. PROSESSI JA ASUKASYHTEISTYÖ

7.1 Prosessin kulku ja asukasyhteistyö

Hakunilan kaavarunkotyö käynnistettiin 4.5.2016 pidetyllä aloitusseminaatilla. Kaupungin ohjausryhmälle alustavat luonnokset esiteltiin aloituskokouksessa 21.6.2016. Ohjausryhmälle esiteltiin työn tilanne ja työryhmän esitys lopulliseksi suunnitelmaksi 2.11.2016.

Suunnittelun alkamisesta tiedotettiin jokaiseen kotiin jaetussa Vantaan kaupungin kaavoituskatsauksessa. Lisäksi paikallisia yhdistyksiä informoitiin sähköpostilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 27.6.2016. Kaavarungon luonnos julkaistiin Vantaan kaupungin nettisivuilla 22.9.2016. Hakunilan nuorisotilassa järjestettiin yleisötilaisuudet 7.6.2016 ja 22.9.2016, tilaisuuksissa esiteltiin työn lähtökohtia sekä kaavarunkoluonnosta. Asukkailta kysyttiin näkemyksiä ja ideoita.

7.2 Nettikysely

Kaikille avoin ”Tulevaisuuden Hakunila” – kysely keräsi yhteensä 40 vastausta. Kysely oli avoinna 27.6. - 31.8.2016 ja siitä tiedotettiin Vantaan kaupungin internetsivuilla.

Imago ja kaupunkikuva

Hakunilan vahvuuksina nousivat esiin alueen sijainti, hyvät joukkoliikenne- ja liikenneyhteydet, ulkoilumahdollisuudet, Håkansbölen kartano, alueen vihreys, peruspalveluiden saatavuus, yhteisöllisyys ja alueen aktiiviset ihmiset. **Selkeästi parannusta vaativana kohteena korostui ostoskeskus ympäristöineen.**

Aluetta luonnehdittiin mm. 70-luvun tyypilliseksi lähiöksi, kotoisaksi, yhteisölliseksi, rauhalliseksi, monikulttuuriseksi, kansainväliseksi, kulttuurien kehdoksi, lapsiystävälliseksi, ongelmalliseksi mutta potentiaaliseksi, ränsistyneeksi ja rosoiseksi. Huonosti toimeentulevien määrää pidettiin korkeana. **Yleisesti koettiin, että Hakunila on mainettaan selvästi parempi.**

Liiketilat ja palvelut

Peruspalvelut koettiin hyviksi. Julkisiin palveluihin oltiin pääosin tyytyväisiä. Erään vastaajan mukaan **”Hakunilan palvelut ovat yksi Hakunilan valteista - parempia kuin useimmissa Vantaan lähiöissä”**

Eniten kaivattiin kaupan ja palveluiden lisäämistä. Keskustaan kaivattiin mm. kahviloita, ruokaravintoloita, vaatekauppoja, Alkoa, kampaamopalveluita jne. Ostoskeskuksen pubien määrää haluttiin vähentää. Terveysasema ja kirjasto haluttiin säilyttää. **Ostoskeskuksen ulkonäköä esitettiin voimakkaasti uudistettavaksi.** Suuri osa vastaajista toivoi ostoskeskuksen täysuudistusta – vanhan purkamista ja uuden rakentamista.

Asuminen

Hakunilaan kaivattiin lisää rakentamista, erityisesti omistusasuntoja väestön monipuolistamiseksi. **Uudesta rakentamisesta toivottiin kaupunkimaisempaa, värikkäämpää, urbaanimpaa ja tiiviimpää, mutta toisaalta vihreys ja riittävä väljyys haluttiin säilyttää.**

Liikenne ja pysäköinti

Hakunilan julkisia liikenneyhteyksiä pidettiin pääosin hyvänä.

Nykyinen liikenneympäristö koettiin pääosin turvalliseksi. Vaaranpaikkoina mainittiin ostoskeskuksen risteysympäristö, Hakunilan pohjoisosassa sijaitsevan S-marketin kulma sekä Hakunilantien katutasossa tapahtuvat ylitykset.

Suurimman osan mielestä pysäköintipaikkoja on riittävästi, toisaalta ostoskeskuksen yhteydessä paikkoja koettiin olevan liian vähän. Yhtiöiden pysäköintiä pidettiin tehottomana – autopaikkoja on, mutta paikka ja tarvitsija eivät aina kohtaa.

Puistot ja virkistysalueet

Puistot, virkistysalueet ja luonnonläheisyys nousivat vastauksissa Hakunilan selvänä vahvuutena. Liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksia pidettiin hyvänä sekä viheralueiden määrää riittävänä (82 % vastaajista). **Virkistysalueita toivottiin paremmin kunnossapidettäväksi ja laadullisesti kehitettäväksi.**

Turvallisuus

Suuri osa vastaajista piti Hakunilaa turvallisena (67,5 %), osa koki turvattomuutta (20 %). **Erityisesti ostoskeskuksen ympäristöä pidettiin turvattomana,** myös alueen väestön eriytyminen ja sosiaaliset ongelmat koettiin turvattomuutta lisäävänä.

7.3 Ideaillat

Kaavarungon laadinnan aikana järjestettiin kaksi asukasiltaa Hakunilan nuorisotilassa. Ensimmäisessä IDEA-illassa 7.6.2016 käytiin läpi suunnittelun lähtökohtia ja tavoitteita työryhmittäin karttojen äärellä. Ideointi-illassa nousivat esille pitkästi samat teemat kuin nettikyselyssäkin: nyky-Hakunilan vahvuutena pidettiin luonto- ja ulkoilupalveluita, yhteyttä Sipoonkorpeen, joukkoliikenneyhteyksiä ja julkisia palveluita. Heikkoutena pidettiin ostoskeskuksen ilmettä ja kaupallisten palveluiden vähäisyyttä. Tulevaisuuden Hakunilalta toivottiin mm. lisää palveluita, joukkoliikenneyhteyksiä, Hakunila-monitoimitaloa, lisää kerrostalorakentamista keskusytimeen sekä varikon alueelle ja parempaa valaistusta mm. Ravurinpolun ympäristöön. Toisessa LUONNOS-illassa 22.9.2016 esiteltiin kaavarunkoluonnosta.

C Keskustatoimintojen korttelialue.

A1 Tehokas uusi asumisen korttelialue ja kivijalkapalveluita.
Ensisijaisesti kerrostaloja.

A1 Tehokas uusi asumisen korttelialue.
Ensisijaisesti kerrostaloja.

A1 Kerrostalojen korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.
Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyjä.

A2 Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.

A1 Ensisijainen/ tehokkaimman täydennysrakentamisen alue.
Ensisijaisesti kerrostaloja.
Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyjä.

Y Yleisten rakennusten alue.

K Liike- ja toimistorakennusten alue. Ei päivittäistavarakauppaa.
Maankäytössä huomioidaan Kormuniitynojan vaikutus ja joukkoliikeenteen liityntäpysäköinti.

TP Työpaikka-alue.

LPA Pysäköinnille varattu alue.

VP Puisto.

Virkistysalue.

Tori.

Hakunilanraitti.

(P) Keskitetyn pysäköinnin likimääräinen sijainti.

e=2,0 Korttelitehokkuus

Raitiotieyhteys.

Kävelyn ja pyöräilyn pääreitti Varikko-Kormuniitty.

Kävely- ja pyöräyhteys.

Pikapyörätie.

Ylikulkuyhteys.

Alikulkuyhteys.

Puro/ hulevesireitti / hulevesiallas.

Voimalinjan suojavyöhyke.

Kaupunkikuvallisesti merkittävä kohta.

Kaupunkikuvallisesti merkittävä risteysalue.

Suunnittelualueen raja.

Vantaan kaupunki
Hakunilan kaavarunko
1:6000
31.12.2016

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy

0 100 500 m

Hakunilan keskustan kaavarunko 20.11.2017

Liite: Hakunilan ydinalueen viitesuunnitelma

Vantaan kaupunki
Hakunilan ydinalueen viitesuunnitelma
1:3000
31.12.2016

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy

0 50 100 200 m

Liite: Hakunilan ydinalueen viitesuunnitelma

P
ma III + V
550 ap.

P
IV
260 ap.

II
Asumista 22200 k-m²
Kauppaa ja palveluita 9500 k-m²

I
Kivijalkaliikkeitä
500 k-m²

Kivijalkaliikkeitä ja palveluita
5200 k-m²

Torikatos &
ratikkapysäkki

TORI

Raitiotielinja

Taideportti

Leikki

Leikki

Srk

Kirjasto

I
Pt-kauppa ja
kivijalkaliikkeitä
2900 k-m²

I
Kivijalkaliikkeitä
2200 k-m²

Kivijalkaliikkeitä
700 k-m²

P

+35.0
+41.0
+37.5
+41.0
+41.0

Hakunilantie
Kyytitie
Kaviopolku
Raudikkokuja
Päiväkoti

Vantaan kaupunki
Hakunilan ydinalueen viitesuunnitelma
1:1000
31.12.2016

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy

Liite: Hakunilan viitesuunnitelma

Vantaan kaupunki
Aluesuunnitelma
Perspektiivikuva
31.12.2016

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy